

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД – СКОПЈЕ

КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

ЗА ГОДИНАТА КОЈАШТО ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2013
СО ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

СОДРЖИНА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	62
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	63
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ	64
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	65
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	66

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Управниот Одбор и Акционерите на Македонски Телеком АД Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи на Македонски Телеком АД Скопје (“Друштвото”) и неговите подружници Т-Мобиле Македонија АД Скопје и фондацијата Е-Македонија Скопје (заедно “Групацијата”), кои што го вклучуваат консолидираниот извештај за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2013 година, како и консолидираниот извештај за сеопфатната добивка, консолидираниот извештај за промени во главнината и паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на консолидираните финансиски извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на консолидираните финансиски извештаи, за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола на ентитетот.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Според наше мислење, приложените консолидирани финансиски извештаи, во сите материјални аспекти, даваат вистинска и објективна слика на финансиската состојба на Групацијата заклучно со 31 декември 2013 година, резултатите од работењето, како и паричните текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Риселцић Ана Сооринс Невилга ДОО
ПРАЈСВОТЕРХАУСКУПЕРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

Скопје,

26 февруари, 2014 година

Консолидиран извештај за финансиската состојба

На 31 декември

Во илјади денари	Белешка	2013	2012
Средства			
Тековни средства			
Парични средства и еквиваленти на паричните средства	5	1.403.643	425.234
Депозити во банки	6	1.565.249	6.369.058
Побарувања од купувачи и останати побарувања	7	3.151.591	3.048.777
Побарувања за останати даноци	8	10.640	26.269
Залихи	9	412.087	423.025
Вкупно тековни средства		6.543.210	10.292.363
Средства наменети за продажба			
	10	21.547	36.001
Нетекновни средства			
Недвижности, постројки и опрема	11	14.590.361	14.794.283
Аванси за недвижности, постројки и опрема		2.811	22.925
Нематеријални средства	12	2.357.548	2.069.223
Побарувања од купувачи и останати побарувања	7	353.677	358.763
Финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата		43.762	50.828
Останати нетекновни средства		612	612
Вкупно нетекновни средства		17.348.771	17.296.634
Вкупно средства		23.913.528	27.624.998
Обврски			
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи и останати обврски	13	3.571.681	3.472.172
Обврски за останати даноци	8	141.750	74.288
Резервирања за останати обврски и плаќања	14	117.884	123.529
Вкупно тековни обврски		3.831.315	3.669.989
Нетекновни обврски			
Обврски кон добавувачи и останати обврски	13	566.867	726.681
Резервирања за останати обврски и плаќања	14	57.068	113.821
Вкупно нетекновни обврски		623.935	840.502
Вкупно обврски		4.455.250	4.510.491
Капитал			
Акционерски капитал		9.583.888	9.583.888
Премија за издавање акции		540.659	540.659
Сопствени акции		(3.738.358)	(3.738.358)
Останати резерви		1.237.534	2.475.068
Акумулирана добивка		11.834.555	14.253.250
Вкупно капитал	15	19.458.278	23.114.507
Вкупно капитал и обврски		23.913.528	27.624.998

Овие консолидирани финансиски извештаи беа одобрени од страна на Раководството на Македонски Телеком АД - Скопје на 26 февруари 2014 година и се предмет на разгледување и одобрување од Одборот на директори на 4 март 2014 година и од акционерите на денот кој дополнително ќе се одреди.

 Андреас Маиерхофер
 Главен извршен директор

 Славко Пројкоски
 Главен директор за финансии

 Горан Тиловски
 Директор за сметководство и даноци
 Овластен сметководител
 Рег. Бр. 11-2504/2

Консолидиран извештај за сеопфатната добивка**За годината завршена на 31 декември**

Во илјади денари	Note	2013	2012
Приходи	16	12.543.728	13.855.861
Амортизација		(3.007.966)	(3.753.492)
Трошоци за вработените	17	(1.830.905)	(1.549.605)
Плаќања кон останати оператори		(1.484.183)	(1.548.379)
Останати расходи од работењето	18	(4.355.943)	(4.401.452)
Трошоци од работење		(10.678.997)	(11.252.928)
Останати оперативни приходи	19	121.001	1.103.275
Оперативна добивка		1.985.732	3.706.208
Расходи од финансирање	20	(84.023)	(98.833)
Приходи од финансирање	21	88.669	172.821
Приходи од финансирање - нето		4.646	73.988
Добивка за годината		1.990.378	3.780.196
Вкупна сеопфатна добивка за годината		1.990.378	3.780.196
Информација за заработката по акција:			
Обична и разводнета заработка по акција (во денари)		23,08	43,83

Консолидиран извештај за парични текови

За годината завршена на 31 декември

Во илјади денари	Белешка	2013	2012
Оперативни активности			
Нето добивка пред оданочување		1.990.378	3.780.196
Корекции за:			
Амортизација		3.007.966	3.753.492
(Исправка на вредноста)/поврат на залихите до нето продажна вредност		1.028	(4.886)
Загуба од промена на објективната вредност на финансиските средства	20	7.073	3.254
Исправка на вредноста на побарувања од купувачи и останати побарувања	18	59.236	64.560
Ослободување на исправката на вредност на аванси дадени на добавувачи		-	(11.233)
Нето зголемување/(ослободување) на резервирања	14	11.501	(106.039)
Нето добивка од продажба на недвижности, постројки и опрема	19	(14.536)	(839.731)
Приходи од дивиденди	21	(1.640)	(3.285)
Расходи од камати	20	59.486	63.974
Приходи од камати	21	(87.029)	(169.536)
Ефект од промена на курсот на паричните средства и еквивалентите на парични средства		6.725	2.136
Парични средства добиени од работењето пред промената во обртниот капитал		5.040.188	6.532.902
Намалување на залихите		9.910	161.310
Зголемување на побарувањата		(168.562)	(20.486)
Намалување на обврските		(112.049)	(146.482)
Парични средства добиени од работењето		4.769.487	6.527.244
Платени камати		(52.397)	(694)
Паричен тек добиен од оперативни активности		4.717.090	6.526.550
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности, постројки и опрема		(2.260.785)	(2.653.832)
Набавка на нематеријални средства		(689.758)	(143.701)
Наплатени заеми		27.219	812
Приливи по основ на депозити во банки		6.350.036	8.357.056
Одливи по основ на депозити во банки		(1.554.962)	(6.778.369)
Приливи од дивиденди		1.640	3.285
Приливи од продажба на недвижности, постројки и опрема		88.513	33.984
Примени камати		95.764	167.027
Паричен тек добиен од/(користен во) инвестициони активности		2.057.667	(1.013.738)
Финансиски активности			
Исплата на дивиденди		(5.646.607)	(6.163.557)
Исплата на останати финансиски обврски		(143.016)	-
Паричен тек користен во финансиски активности		(5.789.623)	(6.163.557)
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства и еквиваленти на паричните средства		985.134	(650.745)
Парични средства и еквиваленти на парични средства на 1 јануари		425.234	1.078.115
Ефект од промена на курсот на паричните средства и еквивалентите на парични средства		(6.725)	(2.136)
Парични средства и еквиваленти на парични средства на 31 декември	5	1.403.643	425.234

Консолидиран извештај за промени во главнината

Во илјади денари	Беле- шка	Акционер- ски капитал	Премија од издавање акции	Сопствени акции	Останати резерви	Акумулирана добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2012		9.583.888	540.659	(3.738.358)	2.475.068	16.636.611	25.497.868
Вкупна сеопфатна добивка за годината		-	-	-	-	3.780.196	3.780.196
Трансакции со сопствениците во нивното својство на сопственици (исплатена дивиденда)		-	-	-	-	(6.163.557)	(6.163.557)
Состојба на 31 декември 2012	15	9.583.888	540.659	(3.738.358)	2.475.068	14.253.250	23.114.507
Состојба на 1 јануари 2013		9.583.888	540.659	(3.738.358)	2.475.068	14.253.250	23.114.507
Вкупна сеопфатна добивка за годината		-	-	-	-	1.990.378	1.990.378
Трансакции со сопствениците во нивното својство на сопственици (исплатена дивиденда)		-	-	-	-	(5.646.607)	(5.646.607)
Трансфер (види белешка 2.13 и 15.2)		-	-	-	(1.237.534)	1.237.534	-
Состојба на 31 декември 2013	15	9.583.888	540.659	(3.738.358)	1.237.534	11.834.555	19.458.278

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

1.1. За Друштвото

Овие консолидирани финансиски извештаи се однесуваат на групацијата на Македонски Телеком АД – Скопје, која ги вклучува Македонски Телеком АД – Скопје, Т-Мобиле Македонија АД Скопје и фондацијата е-Македонија – Скопје (во понатамошниот текст: „Групацијата“).

Македонски Телеком, АД – Скопје (во понатамошниот текст: „Друштвото“) е акционерско друштво регистрирано во Република Македонија.

Непосредно матично друштво на Друштвото е АД Каменимост Комуникации Скопје, во сопственост на Маѓар Телеком АД регистрирано во Унгарија. АД Каменимост Комуникации Скопје беше во доброволна ликвидација до крајот на 2013 година а од јануари 2014 година има променет статус и повеќе не е во процедура за ликвидација Основно матично друштво е Дојче Телеком АД регистрирано во Сојузна Република Германија.

Друштвото е водечка компанија која обезбедува услуги од областа на фиксната телефонија, додека Т-Мобиле Македонија АД (во понатамошниот текст: „Подружницата“) е водечка компанија која обезбедува услуги од областа на мобилната телефонија во Македонија, е-Македонија е фондација, основана за цели на поддршка на примената и развојот на информационата технологија во Македонија. Во јануари 2014 година Друштвото успешно го заврши проектот за целосна IP трансформација и последниот корисник на јавната комутирана телефонска мрежа (“PSTN”) беше мигриран на IP Multimedia Subsystem (“IMS”) платформата. IMS платформата овозможува користење на различни напредни и иновативни услуги во фиксната телефонија.

Работењето на телекомуникацискиот сектор во Република Македонија е регулирано со Законот за електронски комуникации („ЗЕК“) донесен во март 2005 година. Според ЗЕК, Друштвото е определено како оператор со Значителна пазарна моќ („ЗПМ“) на пазарот на фиксни телекомуникациски мрежи и услуги, вклучувајќи го и пазарот за пристап на мрежи за пренос на податоци и закуп на линии. Друштвото како оператор со ЗПМ има обврска да им обезбеди на своите претплатници пристап до јавните телефонски услуги на кој било оператор со кој има воспоставено интерконекција врз основа на официјално потпишан договор за интерконекција.

Со измените на Правилникот за регулирање на малопродажните цени, Агенцијата за електронски комуникации (“Агенцијата“) го утврди начинот и постапката за регулирање на малопродажните цени за фиксните говорни телефонски мрежи и услуги на операторот со значителна пазарна моќ на релевантните пазари за малопродажба. Друштвото е оператор со ЗПМ на релевантниот малопродажен пазар 1 (пристап до јавна телефонска мрежа на фиксна локација) и пазар 2 (јавно достапни телефонски услуги на фиксна локација). Цените за малопродажните производи што се нудат на овие два пазари се предмет на регулирање од страна на Агенцијата. Ex-ante регулација на малопродажните цени значи дека Агенцијата треба да го одобри секое воведување на цена, промена на цена на секој производ или промоција пред тие да бидат пуштени во малопродажба. Ex-ante регулацијата на малопродажните цени се базира на методологијата за утврдување на постоењето на цени за истиснување на конкуренцијата на пазарот (price squeeze).

Друштвото има обврска за цени базирани на трошоци за регулирани големопродажни услуги, со користење на LRIC. Во август 2012 година

Агенцијата ги објави нацрт резултатите од LRIC Bottom-up моделот развиен во рамки на Агенцијата за формирање на трошоци за локален битстрим (базиран на трошоци) и за малопродажни и големопродажни изнајмени линии, водови и неискористени оптички влакна и минимален пакет на изнајмени линии (базирани на трошоци). Како резултат, на 15 јануари 2013 година Агенцијата донесе одлука за намалување на надоместоците и ја одобри изменетата Референтна понуда за обезбедување на физички пристап и користење на електронската комуникациска инфраструктура и придружни средства (водови и неискористени оптички влакна). Новите надоместоци се применливи од 1 февруари 2013 година.

Во согласност со PSTN миграцијата на мрежата на Друштвото, Агенцијата одобри предлог измени за WLR Референтната понуда и BSA Понудата на Друштвото со примена почнувајќи од 1 јануари 2012 година. Референтната понуда за интерконекција (“MATERIO”) беше изменета на иницијатива на Друштвото од 1 мај 2012 година, и од страна на Агенцијата беа одобрени 25% пониски фиксни терминални стапки (за започнување, завршување и транзит). Референтната понуда за интерконекција за интернет протокол на Друштвото (“IP MATERIO”) беше поднесена за одобрување до Агенцијата во октомври 2013 година на иницијатива на Друштвото, во согласност со заклучоците од анализите на пазарот за доставување на измените на MATERIO со опис и услови за IP интерконекција. Агенцијата ја одобри Референтната понуда за интерконекција за интернет протокол на 27 декември 2013 година. Измените важат од 1 јануари 2014 година. Дополнително, Агенцијата ги одобри Референтните понуди за големопродажни дигитални изнајмени линии (“WS DLL”), локален битстрим пристап и минимален пакет на изнајмени линии и беа имплементирани нови

променети методологии за пресметка на цените (во зависност од должината). Надоместоците за WS DLL и локален битстрим пристап се намалени од 1 декември 2012 година, а надоместоците за минимален пакет на изнајмени линии од 1 јануари 2013 година.

На 18 јануари 2013 година, Агенцијата ги одобри новите цени за услугите за изнајмување на водови, намалувајќи ги цените кои претходно беа утврдени од страна на Друштвото за повеќе од 50%. Агенцијата ги утврди цените според LRIC методологијата.

Новите мерки во согласност со обврските на Друштвото како оператор со ЗПМ на големопродажните пазари за започнување на повици во фиксна мрежа (пазар 4), завршување (пазар 5) и транзит (пазар 6) од финалниот документ вклучуваат: имплементација на IP интерконекција најдоцна до 2016 година за фиксните и мобилните оператори, транзитен период за IP интерконекција за алтернативните фиксни и мобилни оператори до три години, поднесување на ажурирана MATERIO со опис на IP интерконекција (услуга и надоместоци) и услови најдоцна до 31 октомври 2013 година. Останатите мерки за Пазар 4, 5 и 6 се исти како и претходно (интерконекција и пристап, пристап до специфични мрежни средства, избор на оператор (“CS”) и предизбор на оператор (“CPS”) транспарентност, недискриминација, посебно сметководство, контрола на цени и сметководство на трошоци).

Во јуни 2013 година, Агенцијата го најави почетокот на првата анализа на големопродажниот пазар 13 (Пренос на радиодифузни содржини на крајните корисници), а на 14 јуни 2013 година го најави почетокот на втората анализа на пазарите 9 и 10 (преносни и терминирани сегменти на изнајмени линии) и на пазар 7 (физички пристап до мрежна

инфраструктура). Анализата се очекува да биде завршена до крајот на првото тромесечје од 2014 година и да биде објавена за јавна расправа.

Во декември 2013 година, Друштвото доби Решение за одобрување на Референтната понуда за обезбедување на физички пристап и користење на инфраструктурата за електронски комуникации вклучително и поврзаниот инфраструктурен капацитет. Измените важат од 1 јануари 2014 година и ќе овозможат полесно обезбедување на физички пристап и користење на инфраструктурата за електронски комуникации вклучително и поврзаниот инфраструктурен капацитет.

Подружницата има право на користење на следниве радиофреквенции за јавни мобилни комуникациски системи:

- 2 x 12.5 MHz во опсегот 900 MHz (GSM), период на важност: 8 септември 2008 година – 8 септември 2018 година (10 години)
- 2 x 10 MHz во опсегот 1800 MHz (GSM), период на важност: 9 јуни 2009 година – 9 јуни 2019 година (10 години)
- 2 x 15 MHz + 5 MHz во опсегот 2100 MHz, период на важност: 17 декември 2008 година – 17 декември 2018 година (10 години)
- 2 x 10 MHz во опсегот 800 MHz, период на важност: 1 декември 2013 година – 30 ноември 2033 година (20 години)
- 2 x 15 MHz во опсегот 1800 MHz, период на важност: 1 декември 2013 година – 30 ноември 2033 година (20 години)

Оттука, спектарот на радиофреквенции за јавни мобилни комуникации во 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz опсезите е целосно доделен на трите мобилни оператори. Има преостанат достапен спектар на радиофреквенции во 2100 MHz опсегот, а 2600 MHz воопшто не е доделен за јавни мобилни услуги.

Услугите за малопродажба што ги обезбедуваат операторите на мобилната мрежа во Македонија во моментот не подлежат на регулирање на цените.

Од 2007 година, Подружницата и ОНЕ се назначени за оператори со ЗПМ на големопродажниот пазар на услуги за завршување на говорни повици во мобилните комуникациски мрежи, со што им беа наложени одредени обврски, како што се: интерконекција и пристап, отсуство на дискриминација во однос на интерконекција и пристап, посебно сметководство и контрола на цени и сметководство на трошоци.

Првата референтна понуда за интерконекција на Подружницата беше одобрена од страна на Агенцијата во јули 2008 година. Врз основа на вториот круг анализи на големопродажните услуги за завршување на повици во јавните мобилни комуникациски мрежи, на 30 јули 2010 година, Подружницата доби Одлука за измена на референтната понуда за интерконекција со која мобилната терминална такса („MTR“) беше дефинирана со постепено намалување во рамките на транзициски период (glide path) од четири години (до 2013 година). Во септември 2011 година, цената за националната MTR беше намалена на 3,1 денари/мин. и беше планирано да продолжи да се намалува за 0,1 денар/мин. секоја година до 2,9 денари/мин. до септември 2013 година. Истовремено, Агенцијата ги регулираше MTR за ОНЕ и ВИП (ВИП беше назначен за оператор со ЗПМ на овој пазар во рамките на вториот круг анализи), со постепено намалување во рамките на транзициски период од четири години. Во мај 2012 година, Агенцијата ја ревидираше пресметката на MTR на сите три мобилни оператори и наложи нов транзициски период. Од 1 јуни 2012 година до 31 август 2013 година, MTR на Подружницата беа утврдени на 3,0 денари/мин., додека MTR на

ОНЕ и ВИП оператор беа утврдени на 4,0 денари/мин. Симетрија на МТR на 1,2 денари/мин. пресметана со користење на Bottom-up LRIC+ се применува од 1 ноември 2013 година (врз основа на новата Одлука на Агенцијата донесена во август 2013 година), а дополнително намалување на 0,9 денари/минута пресметано со користење на Bottom-up pure LRIC ќе се применува од 1 септември 2014 година.

На 11 октомври 2013 година започна со работа Албафон, првиот мобилен виртуелен мрежен оператор (“MVNO”) на македонскиот телекомуникациски пазар хостиран од ОНЕ. По првата анализа на големопродажниот пазар на услуги за СМС терминирање во 2011 година, сите три мобилни оператори добија статус на оператори со ЗПМ. Во 2013 година Агенцијата спроведе втора рунда анализи на овој пазар и наметна нови регулирани цени – симетрични за сите 3 оператори и 75% пониски од претходните. Цените стапија на сила на 1 јануари 2014 година. На постапка за надавање што се одржа во август 2013 година беше доделен целиот опсег 790 – 862 MHz заедно со недоделените фреквенции во опсегот 1740 – 1880 MHz за LTE технологија на јавен тендер. Сите 3 македонски мобилни оператори добија лиценца за LTE радиофреквенции од 2x10 MHz (во опсегот 790 – 862 MHz) и 2x15 MHz (во опсегот 1740 – 1880 MHz). Секоја лиценца беше добиена за еднократен надомест од 10,3 милиони евра (634.011 илјади денари). Лиценцата на Подружницата важи 20 години, до 1 декември 2033 година, со можност за продолжување за 20 години во согласност со ЗЕК.

Во 2013 година, по анализата на големопродажниот пазар за завршување на повици во јавна телефонска мрежа на фиксна локација, со одлука на Агенцијата на Подружницата му беше доделен статус на оператор со ЗПМ на овој пазар и му беше

наложено да ја измени својата референтна понуда. Регулативата се однесува на фиксните услуги на Подружницата реализирани со користење на Изнајмување на линии на големо од Друштвото. Во согласност со референтна понуда за Изнајмување на линии на големо на Друштвото, Подружницата ја користи мрежата на Друштвото, а интерконекцијата (завршувањето) на повикот го врши и го наплаќа Друштвото. Подружницата ја достави својата изменета референтна понуда до Агенцијата за одобрување, и поднесе жалба на одлуката на Агенцијата во Управниот суд. Измените беа одобрени од страна на Агенцијата на 26 декември 2013 година, а новата регулирана услуга беше имплементирана во РИО на Подружницата од 27 декември 2013 година. Од јуни 2013 година, Друштвото е котирано на Македонската берза на хартии од вредност (“Берзата”) на подсегментот задолжителната котација и известува кон Берзата, согласно измените во Законот за хартии од вредност во 2013 година. Во согласност со правилата за котација на Берзата, Друштвото има постојани обврски за известување поврзани со деловното работењето и капиталот, значајни промени во финансиската состојба, дивидендниот календар, промена во процентот на акции во посед на јавноста (доколку истиот се намали под 1%) и промени за значителни удели над 5%.

Дополнително, Друштвото има посебни обврски за објавување, кои се состојат од различни финансиски информации, вклучувајќи финансиски извештаи (тримесечни, полугодишни и годишни), како и јавен повик за одржување на акционерско собрание („АС”), сите измени и дополнување на агендата за АС и објавување на одредени усвоени одлуки од АС. Пред јуни 2013 година, Друштвото известуваше кон Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија како акционерско друштво со посебни обврски за известување. Регистрирана адреса на Друштвото е Кеј, 13

Ноември бр.6, 1000 Скопје, Република Македонија. Просечниот број на вработени врз основа на часови на работа во 2013 година беше 1.534 (2012: 1.655).

1.2. Истрага за одредени договори за консултантски услуги

На 13 февруари 2006 година, Маѓар Телеком АД, доминантниот сопственик на Друштвото, (преку Каменимост Комуникации АД – Скопје, мнозински акционер на Друштвото), објави дека е вршена истрага на одредени договори склучени од друга подружница на Маѓар Телеком АД, со цел да се утврди дали договорите биле склучени во спротивност на политиките на Маѓар Телеком АД или важечките закони или регулативи. Одборот за ревизија на Маѓар Телеком го ангажираше White & Case како свој независен правен советник за целите на спроведувањето на интерната истрага.

Последователно на ова, на 19 февруари 2007 година, Одборот на директори на Друштвото, врз основа на препораката на Одборот за ревизија на Друштвото и на Одборот за ревизија на Маѓар Телеком АД, донесе одлука за спроведување на независна интерна истрага во однос на одредени договори во Македонија.

Врз основа на јавно достапните информации, како и информациите добиени од Маѓар Телеком, а коишто беа претходно обелоденети, Одборот за ревизија на Маѓар Телеком спроведе интерна истрага во однос на одредени договори поврзани со активностите на Маѓар Телеком и/или нејзините подружници во Црна Гора и во Македонија кои вкупно изнесуваа повеќе од 31 милион евра. Поконкретно, интерната истрага испитуваше дали Маѓар Телеком и/или нејзините подружници во Црна Гора и во Македонија извршиле плаќања коишто се забранети со законите или прописите на САД, вклучувајќи го Законот за спречување на корумпирано однесување во странство на САД. Друштвото

претходно ги обелодени резултатите од интерната истрага.

Одборот за ревизија на Маѓар Телеком го информираше Министерството за правда на САД („МП“) и Комисијата за хартии од вредност на САД („КХВ“) за интерната истрага. МП и КХВ започнаа истрага за активностите коишто беа предмет на интерната истрага. Во 29 декември 2011 година, Маѓар Телеком објави дека склучи конечни спогодби со МП и КХВ за решавање на истрагите на МП и КХВ поврзани со Маѓар Телеком. Со спогодбите завршија истрагите на МП и КХВ. Маѓар Телеком ги објави клучните услови од спогодбата со МП и КХВ на 29 декември 2011 година. Поконкретно, Маѓар Телеком објави дека склучил договор за одложено гонење за период од две години („ДОГ“) со МП. ДОГ истече на 5 јануари 2014 година, а врз основа на барањето на МП доставено во согласност со ДОГ, Окружниот суд на САД за Источната област на Вирџинија, на 5 февруари 2014 година, ги отфрли обвиненијата против Маѓар Телеком.

Според информациите што му беа доставени на Друштвото од страна на Маѓар Телеком АД на 2 декември 2009 година, Одборот за ревизија на Маѓар Телеком АД, на Одборот на директори на Маѓар Телеком му достави „Извештај за Истрага до Одборот за ревизија на Маѓар Телеком АД“ од 30 ноември 2009 година (во понатамошниот текст „Финален извештај“).

Во врска со издавањето на Финалниот извештај и информациите доставени до Друштвото од страна на Маѓар Телеком, во јануари 2010 година Претседателот на Одборот на директори на Друштвото побара правна и даночна експертиза од трета страна за проценка на потенцијалните сметководствени и даночни импликации што произлегуваат од трансакциите извршени од Друштвото и неговата подружница кои се предмет на Финалниот извештај.

Надворешните експерти изготвија извештаи (во понатамошниот текст: „Извештаите“) за нивната проценка и ги доставија Извештаите до Претседателот на Одборот на директори на Друштвото и до Раководството на Друштвото и неговата подружница, соодветно. Како резултат, врз основа на анализата на даночните и правните експерти и информациите што му беа достапни на Раководството во врска со трансакциите предмет на Финалниот извештај, беше идентификуван износ од 248.379 илјади денари како потенцијално даночно влијание, заедно со поврзаната казнена камата, на 31 декември 2009 година што произлегува од трансакциите направени од страна на Друштвото и неговата подружница коишто се предмет на Финалниот извештај. Во 2010 година, износот поврзан со идентификуваното потенцијално даночно влијание, заедно со поврзаната казнена камата, изнесуваше 261.834 илјади денари од кои 227.972 илјади денари поврзани со Друштвото беа платени во 2010 година според извршно решение издадено од Управата за јавни приходи. Во 2012 година беше платен износ од 36.724 илјади денари за идентификуваното потенцијално даночно влијание, заедно со поврзаната казнена камата, во подружницата според извршно решение издадено од Управата за јавни приходи. Исто така, вредноста на еден договор од 105.147 илјади денари капитализирана во рамките на сопствените акции беше коригирана во консолидираните финансиски извештаи за 2009 година како да овие плаќања биле прикажани како трошок во 2006 година наместо како капитализирани во рамките на сопствените акции како што беше првично известено. Другите договори што беа идентификувани во Финалниот извештај и во извештаите изготвени од даночните и правните експерти во врска со трансакциите извршени од страна на Друштвото и неговата подружница биле прикажани како трошок во поврзаните периоди (2001-2007 година).

Во мај 2008 година, Министерството за внатрешни работи (МВР) на Република Македонија („РМ“) до Друштвото поднесе официјално писмено барање за информации и документација во однос на одредени плаќања за консултантски услуги и авансна дивиденда, како и одредени набавки и договори. Во јуни 2008 година, Друштвото достави копии од побараните документи.

Во октомври 2008 година, Истражниот судија од Основниот суд Скопје 1 – Скопје (кривичен суд) му издаде официјален писмен налог на Друштвото да предаде одредена оригинална документација. Подоцна, во октомври 2008 година, Друштвото официјално и лично ја предаде побараната документација. Од МВР беа доставени дополнителни писмени барања, при што Друштвото ја обезбеди побараната документација.

Основниот суд Скопје 1 во Скопје, Истражен оддел за организиран криминал достави покана до Друштвото во врска со кривичните пријави против поранешниот Главен извршен директор на Македонски Телеком АД - Скопје, г-дин Сендреи, поранешниот Главен директор за финансии на Друштвото, г-дин Плат, поранешниот член на Одборот на директори во Каменимост и поранешен член на Одборот на директори на Македонски Телеком АД – Скопје, г-дин Кефаложанис и поранешниот Главен извршен директор на Каменимост, г-дин Кишјухас и побара изјава дали Друштвото претрпело какви било штети како резултат на наведените договори за консултантски услуги.

На судското рочиште одржано на 13 април 2009 година, претставниците на Македонски Телеком АД – Скопје го презентираа ставот на Друштвото дека земајќи ја предвид тековната независна интерна истрага спроведена од страна на White&Case, а одобрена од страна на Одборот на

директори на Друштвото, прерано е да се најави каква било штета којашто би можела да биде причинета со спроведувањето на наведените договори или во врска со нив. Вештачењето беше спроведено на 11 мај 2010 година, а вештаците од Министерството за правда на Република Македонија - Биро за судски вештачења – Скопје побараа некои дополнителни документи од Друштвото со цел да го подготват вештачењето. Друштвото ги собра и достави бараните информации/документи до Бирото за судски вештачења.

На 14 март 2011 година, од Основниот суд Скопје 1 Друштвото доби примерок од документот “Наод и мислење”, од ноември 2010 година, издаден од Бирото за судско вештачење на Основниот суд Скопје 1 како резултат од вештачењето. Документот “Наод и мислење” се однесува на и содржи заклучоци за пет договори склучени со Чаптекс и Космотелко во 2005 и 2006 година, а кои претходно биле разгледани од страна на Одборот за ревизија на Маѓар Телеком. Во документот “Наод и мислење” се заклучува дека, врз основа на овие договори биле направени издатоци во износ од 3,975 милиони евра од страна на Друштвото и Каменимост кон Чаптекс “без доказ за извршени услуги”; соодветно, акционерите на Друштвото и Каменимост, пропорционално на нивниот акционерски удел, претрпеле штети во погоре наведениот вкупен износ како резултат на намалените средства за плаќање на дивиденда во 2005 и 2006 година.

Врз основа на јавно достапните информации имаме сознание дека јавниот обвинител во 2011 година поднел обвинителен акт против г-дин Сендреи, г-дин Кишјухас и г-дин Плат, но не и против г-дин Кефалојанис. Друштвото, како оштетена страна во овој случај, нема добиено официјална судска покана за рочиштето.

Според прашањата поставени од страна на истражниот судија би можело да се заклучи дека јавниот обвинител го ослува Друштвото како оштетена страна од дејствијата на обвинетите.

Сепак, врз основа на содржината на налогот за вештачење издаден од истражниот судија, и врз база на вештачењето, може да се заклучи дека сега оштетени страни се акционерите на Друштвото (Каменимост АД Скопје, Република Македонија и малцинските акционери), а оттука и државниот буџет, бидејќи Република Македонија е акционер во Друштвото. Поради тоа, јавниот обвинител треба да појасни кој се смета за оштетена страна во овој конкретен случај, што е од големо значење за ставот на Друштвото во оваа постапка и за неговите понатамошни активности. Во моментот нема никакви индикации дека Друштвото може да се смета за одговорно и да му се наложи да плати пенали или парични казни за кривичната постапка којашто е иницирана против поединците, и соодветно Групацијата нема признаено резервирање.

На 23 февруари 2012 година Друштвото доби барање за документација од Управата за финансиска полиција на Министерството за финансии на РМ во врска со одреден договор за консултантски услуги и поврзаната документација, коишто беа доставени и до White & Case во текот на интерната истрага.

Друштвото соодветно одговори на барањето. Немаме сознанија за било какви информации како резултат на барања од било кое регулаторно тело или други надворешни страни, освен како што е опишано погоре, од кои би можеле да заклучиме дека финансиските извештаи може да бидат неточни, вклучувајќи го и ефектот од можни незаконски дејства.

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики усвоени во подготвувањето на овие консолидирани финансиски извештаи се прикажани подолу. Сметководствените политики се конзистентни со оние кои се применети во претходните години, освен ако не е поинаку наведено.

2.1. Основа за изготвување

Консолидираните финансиски извештаи на Македонски Телеком АД - Скопје се изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување („МСФИ“).

Консолидираните финансиски извештаи се прикажани во илјади македонски денари.

Изготвувањето на финансиски извештаи во согласност со МСФИ подразбира раководството да врши проценки и претпоставки кои влијаат врз прикажаните износи во финансиските извештаи и белешките поврзани со нив.

Деловите кои вклучуваат висок степен на претпоставки и комплексност или каде што оценките и претпоставките се значајни во однос на консолидираните финансиски извештаи се прикажани во белешка 4.

Фактичките резултати може да се разликуваат од тие проценки.

2.1.1. Стандарди, измени и толкувања ефективни и прифатени од Групацијата во 2013 година:

- МСФИ 7 (изменет). Во декември 2011 година, ОМСС издаде Обелоденувања – нетирање на финансиски средства и обврски – изменување на МСФИ 7. Измените ги појаснуваат сметководствените барања за нетирање на

финансиските инструменти и воведуваат нови барања за обелоденувања, кои имаат за цел да ја подобрат споредливоста на финансиските извештаи изготвени во согласност со МСФИ и Општоприфатените сметководствени принципи што се применуваат во САД (US GAAP).

Примената на измената се бара за годишните периоди што започнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Усвојувањето на изменетиот стандард не резултираше со значителни измени во обелоденувањата во финансиските извештаи на Групацјата.

- МСФИ 13 - ОМСС го објави МСФИ 13 Мерење на објективната вредност во мај 2011 година за да го замени упатството за мерење на објективната вредност во постојната литература за сметководство според МСФИ со еден стандард. МСФИ е резултат на заедничките напори на ОМСС и ОФСС за креирање на рамка за конвергирана објективна вредност. МСФИ 13 ја дефинира објективната вредност, дава упатство за определување на објективната вредност и бара обелоденувања на мерењата на објективната вредност. Меѓутоа, МСФИ 13 не ги менува барањата во однос на тоа кои ставки треба да бидат измерени или обелоденети според објективната вредност. МСФИ 13 бара зголемување на конзистентноста и споредливоста на мерењата на објективната вредност и соодветните обелоденувања преку „хиерархија на објективната вредност“. Хиерархијата ги категоризира влезните информации, кои се користат во техниките на вреднување, на три нивоа. Хиерархијата им дава најголем приоритет на (некоригираните) котирани цени на активните пазари за идентични средства или обврски, а најнизок приоритет на интерните информации добиени од друштвата. Ако влезните информации кои се користат за мерење на објективната вредност се категоризирани на различни нивоа во хиерархијата на објективни вредности, мерењето на објективната вредност целосно се

категоризира во нивото на влезни информации на најниско ниво кое е значајно за целокупното мерење (врз основа на примената на проценка). Новиот стандард треба да се применува за годишните периоди коишто започнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Се дозволува примената да настапи и порано. Усвојувањето на новиот стандард не резултираше со значителни измени во финансиските извештаи на Групацјата.

- МСС 19 (изменет) - ОМСС ги издаде измените на МСС 19 – Користи за вработените во јуни 2011 година. Измените се фокусираат на следниве клучни области:
 - Признавање (само на дефинирани планови за користи) – елиминирање на „коридор пристапот“
 - Презентирање (само на дефинирани планови на користи) - добивките и загубите што произлегуваат од повторни мерења треба да се презентираат (само) во останатата сеопфатна добивка (елиминирање на преостанатите опции)
 - Обелоденувања – зголемување на барањата за обелоденување, на пр.
 - карактеристиките на дефинираните планови за користи на друштвата;
 - износи што се признаваат во финансиските извештаи;
 - ризици што произлегуваат од дефинираните планови за користи; и
 - учество во планови на повеќе работодавци.
 - Подобрено / појаснето упатство во врска со неколку области на стандардот, т.е.
 - класификација на користите;
 - признавање на користите поради прекин на вработувањето; и
 - каматна стапка во врска со очекуваниот поврат на средствата на планот.

- Примена на измените се бара за годишните периоди што започнуваат на или по 1 јануари

2013 година. Изменетиот стандард не резултираше со значителни промени во финансиските извештаи на Групацјата.

- МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСС 27 (изменети) и МСС 28 (изменет). ОМСС ги објави МСФИ 10 Консолидирани финансиски извештаи, МСФИ 11 Заеднички спогодби, МСФИ 12 Обелоденување на удели во други ентитети и измени на МСС 27 Посебни финансиски извештаи и МСС 28 Вложувања во придружени претпријатија во мај 2011 година. Ентитетот треба да го применува овој пакет на пет нови и ревидирани стандарди (вклучително и измените) за годишните периоди кои започнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Друштвото има само подружници во целосна сопственост и нема неконтролирано учество кое би се признало. Новите стандарди немаат влијание на правата на глас и соодветно на тоа на оценката на контролата. Според тоа, усвојувањето на изменетите стандарди немаше влијание врз финансиските извештаи на Групацјата.

2.1.2. Стандарди, измени и толкувања ефективни во 2013 година, но кои не се релевантни за Групацјата:

- КТМФИ 20 Во октомври 2011 година, ОМСС го објави КТМФИ 20 Трошоци за ослободување од отпад во производствената фаза на површински коп. Толкувањето се применува за годишните периоди коишто започнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Се дозволува примената да настапи и порано. Бидејќи Групацјата нема рударска дејност, толкувањето нема влијание на финансиските извештаи на групацјата.

- МСФИ 1- ОМСС го измени МСФИ 1 во март 2012 година и мај 2012 година. Измените треба

да се применуваат за годишните периоди што започнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Бидејќи Групацијата многу години известува согласно МСФИ, ниту оригиналниот стандард, ниту било каква негова промена, не е релевантна за Групацијата.

2.1.3. Стандарди, измени и толкувања кои сè уште не се ефективни и за кои не е извршено предвремено прифаќање од Групацијата:

- МСФИ 9 Финансиски инструменти. Стандардот го сочинува првиот дел од триделниот проект за замена на МСС 39 (Финансиски инструменти: Признавање и мерење) со нов стандард којшто ќе биде познат како МСФИ 9 Финансиски инструменти. МСФИ 9 ја пропишува класификацијата и мерењето на финансиското средство и обврската. Останатите фази на овој проект се во тек и истите се однесуваат на исправката на вредност на финансиски инструменти и хеџинг сметководството, како и понатамошниот проект во врска со депризнавање.

Финансиски средства - Првично признавање, МСФИ 9 бара финансиските средства да се мерат по објективна вредност. По првичното признавање, финансиските средства продолжуваат да се мерат во согласност со нивната класификација според МСФИ 9. Онаму каде што финансиското средство се класификува и мери според амортизирана вредност, се наложува обврска истото да се тестира за исправка на вредност според барањата за исправка на вредност од МСС 39. Во МСФИ 9 се утврдени правилата за класификација дадени во продолжение.

- МСФИ 9 наложува финансиските средства да се класификуваат како последователно мерени или според амортизирана или според

објективна вредност. Постојат два услови што мора да бидат исполнети за класификување на финансиското средство по амортизирана вредност. (1) Целта на бизнис моделот на ентитетот во врска со управувањето со финансиски средства треба да биде да се чуваат средства со цел да се врши наплата на парични текови според договори; и (2) Договорните услови за финансиското средство на конкретни датуми предизвикуваат парични текови коишто се исклучиво плаќања на главнина и камата на преостанатиот износ од основниот долг. Доколку кој било од овие услови не е исполнет, финансиското средство се класификува според објективната вредност. - Опција објективна вредност: МСФИ 9 дозволува ентитетот да определи инструмент, којшто инаку би бил класификуван во категоријата на амортизирана вредност, да се класификува според објективна вредност преку добивка или загуба, доколку таквата определба ја отстранува или значително ја намалува евентуалната недоследност при мерењето или признавањето (сметководствена неусогласеност).

- Сопственички инструменти: Стандардната категорија за сопственички инструменти е утврдена според објективната вредност преку добивка или загуба. Сепак, со стандардот е утврдено дека ентитетот може да направи неотповиклив избор при првичното признавање со цел да се прикажат сите промени во објективната вредност за вложувања во главнина што не се чуваат за тргување во рамките на останатата сеопфатна добивка. За овие добивки или загуби според објективна вредност не се поднесуваат извештаи како дел од добивката или загубата на ентитетот што поднесува извештаи. Само дивидендите што се добиваат од овие вложувања се евидентираат во добивка или загуба.

- Вградени деривати: Барањата од МСС 39 во однос на вградените деривати се променети од

аспект на тоа што тие повеќе не наложуваат вградените деривати да бидат одделени од основните договори за финансиското средство. - Рекласификација: МСФИ 9 наложува рекласификација помеѓу објективната и амортизираната вредност кога и само кога постои промена во бизнис моделот на ентитетот. „Спорните правила“ содржани во МСС 39 се отстранети.

Финансиски обврски - МСФИ 9 „Финансиски инструменти“ поставува услови за сметководството на финансиските обврски и ги заменува соодветните правила во МСС 39 „Финансиски инструменти: признавање и мерење“. Новите објави:

- Ги превзема правилата на МСС 39 за признавање и депризнавање непроменети;
- Ги превзема повеќето од барањата на МСС 39 за класификација и мерење;
- Ги елиминира исклучоците од мерењето по објективна вредност за деривативните обврските коишто се поврзани и коишто мора да се порамнети со испорака на некотирани сопственички инструмент;
- Ги променува барањата поврзани со опцијата по објективна вредност за решавање на сопствениот кредитен ризик.

Ентитетот треба да го применува МСФИ 9 за годишните периоди коишто започнуваат на или по 1 јануари 2015 година. Се дозволува примената да настапи и порано. Ентитетот што поднесува извештаи треба да го применува МСФИ 9 ретроактивно. За ентитетите што ќе го усвојат МСФИ 9 за периодите што започнуваат пред 1 јануари 2012 година, МСФИ обезбедуваат ослободување при преминот во однос на повторното искажување на компаративните информации. Групацијата во моментот ги анализира можните промени во финансиските извештаи на Групацијата кои ќе бидат резултат на усвојувањето на новиот стандард.

■ МСС 32 (изменет). Во декември 2011 година, ОМСС го издаде Обелоденувања – нетирање на финансиски средства и обврски (измени на МСС 32). Овие измени се направени на упатството за примена на МСС 32 “Финансиски инструменти”, и ги појаснуваат некои од барањата за нетирање на финансиските средства и обврски во билансот на состојба. Примената на измената се бара за годишните периоди што започнуваат на или по 1 јануари 2014 година. Групацијата во моментот ги анализира можните промени во обелоденувањата во финансиските извештаи на Групацијата, кои ќе бидат резултат на усвојувањето на измените на стандардот.

■ МСС 36 (изменет). Обелоденувања за надоместувачка вредност за не-финансиски средства го менува МСС 36 Оштетување на средствата за да ги намали околностите во кои се бара обелоденување на надоместувачката вредност на средствата или на единиците кои генерираат пари, да ги појасни бараните обелоденувања и да воведи експлицитно барање за обелоденување на стапките за дисконтирање користени во утврдување на оштетувањето (или враќањето на загубата) каде надоместувачката вредност (базирана на објективна вредност намалена за трошоци за продажба) е утврдена со користење на техника на сегашна вредност. Примената на измената се бара за годишните периоди што започнуваат на или по 1 јануари 2014 година. Групацијата во моментот ги анализира можните промени во обелоденувањата во финансиските извештаи на Групацијата, кои ќе бидат резултат на усвојувањето на измените на стандардот.

■ КТМФИ 21 Давачки – Дава упатство за тоа кога да се признае обврска за давачки наметнати од владата, како за оние што се прикажани во согласност со МСС 37 Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства, така и за оние за кои времето и износот за давачката е извесен.

Толкувањето го идентификува обврзувачкиот настан за признавање на обврската како активност што предизвикува плаќање на давачката во согласност на релевантното законодавство. Толкувањето го дава следното упатство за признавање на обврската за плаќање на давачките:

- обврската се признава прогресивно доколку обврзувачкиот настан се случува за одреден временски период;
- доколку обврската е предизвикана од достигнување на минимален праг, обврската се признава кога е достигнат минималниот праг.

Ова толкување е применливо за годишните периоди почнувајќи од 1 јануари 2014 година. Групацијата во моментот го анализира влијанието на толкувањето на финансиските извештаи.

2.1.4. Стандарди, измени и толкувања кои сè уште не се ефективни и кои не се релевантни за работењето на Групацијата:

■ МСФИ 10, МСФИ 12 и МСФИ 27 (изменет) – Инвестициони ентитети. Во октомври 2012 година, ОМСС го издаде Инвестициони ентитети (измена на МСФИ 10, МСФИ 12 и МСФИ 12). Овие измени вклучуваат: создавање на дефиниција за инвестициони ентитети; барањето ваквите ентитети да ги мерат вложувањата во подружниците по објективна вредност преку добивката или загубата наместо да ги консолидираат; ново барање за обелоденување за инвестиционите ентитети; и барање за посебни финансиски извештаи на инвестиционите ентитети. Измените се ефективни од 1 јануари 2014 година. Се дозволува примената да настапи и порано. Бидејќи Групацијата нема инвестициони ентитети, измената нема да има никакво влијание на финансиските извештаи на Групацијата.

■ Измени на МСС 39 – Замена на деривативи и продолжување на сметководство за заштита од ризик, го изменува МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење и појаснува дека нема потреба од прекинување со сметководство за заштита од ризик, доколку деривативот е заменет, доколку одредени критериуми се исполнети. Замената означува настан каде оригиналните странки во деривативот се согласуваат дека една или повеќе клиринг договорни странки ги заменуваат нивните оригинални договорни страни да станат нови договорни страни една на друга. Со цел да се примени измената и да се продолжи со сметководство за заштита од ризик, замената на централната договорна страна (ЦДС) мора да се случи како последица на законите или регулативите или воведување на закони и регулативи. Измените се применливи за годишните периоди што започнуваат на или после 1 јануари 2014 година. Бидејќи Групацијата не променува сметководство за заштита од ризик, измената нема да има влијание на финансиските извештаи на Групацијата.

■ МСФИ 14 Одложени сметки согласно законската регулатива – МСФИ 14 дозволува ентитетот кој за прв пат ги усвојува Меѓународните стандарди за финансиско известување да продолжи да води, со одредени измени, салда на одложени сметки согласно законската регулатива, во согласност со претходните општоприфатени сметководствени принципи, како при иницијалното усвојување, така и во последователните финансиски извештаи. Новиот стандард е применлив за првите годишни МСФИ финансиски извештаи на ентитетот за периодот кој започнува на или после 1 јануари 2016 година. Бидејќи Групацијата известува согласно МСФИ повеќе години, новиот стандард не е релевантен за Групацијата.

▪ Планови за дефинирани користи: Придонеси за вработените (дополнувања на МСС 19) – Во ноември 2013 година, ОМСС го дополни МСС 19 за да ги дообјасни барањата кои се однесуваат на тоа како придонесите од вработените или трети страни кои се поврзани со услугата која ја пружаат вработените, треба да се припишат на периодот на услугата. Дополнително, стандардот дозволува практичен начин доколку износот на придонесите е независен од бројот годините на услугата која ја пружаат вработените, тогаш тие придонеси можат, но не се бара, да се признаат како намалување на трошоците за услугата за периодот во кој поврзаната услуга се пружа. Дополнувањето е применливо за годишните периоди кои започнуваат на или после 1 јули 2014 година. Бидејќи Групацјата не управува со планови за дефинирани користи, дополнувањето не е релевантно за Групацјата.

2.2. Основа на консолидација

2.2.1. Подружници

Подружници се оние претпријатија кои се контролирани од страна на Друштвото. Контролата постои кога Друштвото има моќ, директно или индиректно да раководи со финансиските и оперативните политики на едно претпријатие генерално придружено од сопственост на над половина од гласачките права, со цел да се здобие со полза од неговите активности. Финансиските извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот кога ќе започне контролата до датумот на престанок на контролата.

Трансакциите во рамките на Групацјата, како и нереализираните добивки коишто произлегуваат од трансакциите во рамките на Групацјата се елиминираат при изготвувањето на консолидираните финансиски извештаи.

Подружниците и процентот на сопственост се прикажани подолу:

	Земја каде е инкорпорирана	Процент на сопственост	Процент на сопственост
		на 31 Декември 2013	на 31 Декември 2012
Т-Мобиле Македонија АД	Македонија	100	100
е-Македонија	Македонија	100	100

2.3. Трансакции во странска валута

2.3.1. Функционална и презентациска валута

Консолидираните финансиски извештаи се прикажани во илјади македонски денари кој е функционална и презентациска валута на Друштвото.

2.3.2. Трансакции и салда

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакцијата. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на датумот на изготвување на извештајот за финансиска состојба се претвораат во денари според средниот курс важечки на денот на извештајот за финансиска состојба, а приходите и расходите произлезени од оваа основа се признаваат во добивката или загубата (Финансиски приходи/трошоци). Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута се претвораат во денари според курсот важечки на денот на трансакцијата.

Девизните средства со кои што работи Групацјата се претежно евра (ЕУР) и американски долари (УСД).

Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2013 и 2012 година беа како што следи:

	2013	2012
1 УСД	МКД 44,63	МКД 46,65
1 ЕУР	61,51	61,50

2.4. Финансиски инструменти

Финансиски инструмент е било каков договор кој што предизвикува финансиско средство кај еден ентитет и финансиска обврска или сопственички инструмент кај друг ентитет.

Финансиските средства на Групацијата вклучуваат парични средства и еквиваленти на парични средства, депозити во банки, сопственички инструменти на други ентитети (расположливи за продажба и по објективна вредност преку добивката или загубата) и договорни права да прими парични средства (побарувања од купувачи и останати побарувања) или друго финансиско средство од друг ентитет.

Финансиските обврски на Групацијата вклучуваат обврски кои произлегуваат од договорните обврски да испорача парични средства или други финансиски средства на друг ентитет (недеривативни финансиски средства). Во основа, финансиските обврски вклучуваат обврски кон добавувачи и останати обврски.

Објективната вредност на финансиските инструменти кои се тргуваат е одредена повикувајќи се на нивната пазарна цена на крајот на известувачкиот период.

Објективната вредност на останатите финансиски инструменти кои не се тргуваат на активен пазар се одредува преку користење на техниката на вреднување на дисконтирани парични текови. Очекуваните парични приливи и одливи се дисконтираат по пазарна каматна стапка. Објективната вредност на долгорочните финансиски обврски е исто така одредена со користење на техниката на вреднување на дисконтирани парични текови. Очекуваните парични приливи и одливи се дисконтираат по пазарна каматна стапка.

Претпоставките кои се применети во пресметките на објективна вредност се предмет на неизвесности. Промените во претпоставките кои се применети во пресметките може да имаат влијание на сегашните вредности, објективните вредности и/или паричните текови што произлегуваат од финансиските инструменти. Анализата на сензитивност поврзана со финансиските инструменти на Групацијата се дадени во белешка 3.

2.4.1. Финансиски средства

Групацијата ги класификува финансиските средства во следниве категории:

- а) финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата
- б) заеми и побарувања
- в) финансиски средства расположливи за продажба

Класификацијата зависи од целите за коишто се стекнати овие средства. Раководството ја определува класификацијата на финансиските средства при првичното признавање.

Стандардните продажби и купувања на финансиски средства се признаваат на датумот на тргување, т.е. на датумот на кој Групацијата презела обврска за продажба или купување на средството. Инвестициите првично се признаваат по објективна вредност плус трансакциските трошоци за сите финансиски средства коишто не се прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата. Финансиските средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата првично се признаваат по објективна вредност, а трансакциските трошоци се признаваат како трошок во добивката или загубата.

На секој датум на извештајот за финансиска состојба, Групацијата проценува дали има објективни докази дека финансиското средство е оштетено. Постојат објективни докази за оштетување доколку како резултат на настани на загуба што се случиле по првичното признавање на средството има влијание на проценетите идни парични текови на финансиското средство или група на финансиски средства кои можат со сигурност да се проценат.

Загубите од оштетување на финансиски средства се признаваат во добивката или загубата наспроти сметки за исправка за да се намали сегашната вредност се до депривирање на финансиското средство, кога нето сегашната вредност (вклучувајќи и било какви загуби од оштетување) се депривира од Консолидираниот извештај за финансиска состојба. Добивките или загубите при депривирањето се пресметуваат како разлика помеѓу приливите од продажба и нето сегашната вредност којашто е депривираена.

Финансиските средства престануваат да се признаваат (депривирање) кога правото да се примаат парични приливи од инвестицијата е истечено или пренесено и Групацијата ги има пренесено значајните ризици и придобивки од сопственоста.

(а) Финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата

Оваа категорија ги содржи оние финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата при нивното првично признавање. Финансиското средство е класификувано во оваа категорија доколку е така одредено од страна на раководството кое донесува одлуки за набавка и продажба врз основа на нивната објективна вредност во согласност со стратегијата за инвестирање на Групацијата за чување на вложувањата во сопственото портфолио се до моментот на појавување на поволни пазарни услови за нивна продажба.

Финансиските средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата последователно се прикажуваат по објективна вредност. Добивките и загубите коишто произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства по објективна вредност преку добивката или загубата, се признаваат во добивката или загубата (Финансиски приходи/расходи) во периодот во кој настануваат. Приходот од дивиденди од финансиските средства по објективна вредност преку добивката или загубата, се признава во добивката или загубата кога е воспоставено правото на Групацијата да ја добие наплатата на истата и кога економските користи се веројатни.

(б) Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активниот пазар. Тие се вклучени во обртни средства, со исклучок на оние чие доспевање е по 12 месеци, по датумот од извештајот за

финансиска состојба. Овие се класифицирани како нетековни средства.

Следниве ставки се вклучени во категоријата „заеми и побарувања“:

- парични средства и еквиваленти на паричните средства
- депозити над 3 месеца
- побарувања од купувачите
- побарувања од и заеми на трети лица
- заеми за вработени
- останати побарувања

Заемите и побарувањата првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Парични средства и еквиваленти на паричните средства

Паричните средства и еквивалентите на паричните средства се состојат од средства во благајна, средства во банка, депозити по видување и останати краткорочни високо ликвидни инвестиции со рок на доспеаност од три месеци или помалку.

Доколку се случи исправка на вредноста на парични средства и еквиваленти на паричните средства, истата ќе биде признаена во добивката или загубата (расходи од финансирање).

Побарувања од купувачите и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка намалени за исправка на вредноста заради оштетување. Исправката на вредност заради оштетување на побарувањата од купувачите и останатите побарувања се формира кога постојат објективни докази дека Групацијата нема да

може да ги наплати сите доспеани износи согласно оригиналните услови на побарувањето. Значајните финансиски потешкотии на должникот, веројатноста дека ќе влезе во стечај или финансиска реорганизација и задоцнетото плаќање се сметаат за индикатори дека побарувањето е оштетено.

Доколку има објективни докази дека настанало оштетување на заеми и побарувања признаени по амортизирана вредност, износот на исправката на вредност се утврдува како разлика меѓу сегашната вредност на средството и сегашната вредност на предвидените идни парични текови (исклучувајќи ги идните кредитни загуби кои се уште не се случени) дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на финансиското средство (т.е. ефективната каматна стапка пресметана на првичното признавање). Сегашната вредност на средството е намалена со користење на сметка за исправка, а износот на загубата е признаен во добивката или загубата (Останати расходи од работењето - Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања).

Политиката на Групацијата за групна проценка за оштетување се базира на старосната структура на побарувањата поради големиот број од релативно слични видови на купувачи.

За најголемите купувачи, странските купувачи, за корисниците на интерконекциски услуги, како и за купувачи кои се во процес на ликвидација или стечај, исправката е пресметана на индивидуална основа. Индивидуално вреднување исто така се врши во посебни околности.

Кога побарувањето од купувачот е ненаплатливо, се отпишува преку добивката или загубата (Останати оперативни трошоци - Исправка на

вредноста на сомнителни и спорни побарувања) со паралелно ослободување на кумулираната исправка на сметката за исправка на побарувањата од купувачите. Последователните враќања на износите претходно отпишани се пребиени со признаените исправки на вредност во добивката или загубата.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување објективно може да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување во кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција на сметката за исправка на побарувањата. Сегашната вредност на финансиското средство на датумот на кој се враќа загубата не смее да ја надмине амортизираната вредност која би била пресметана доколку оштетувањето не било признаено. Вредноста на вратената загуба ќе биде признаена во добивката или загубата како намалување на Останати расходи од работењето (Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања).

Износите кои се должат кон и побаруваат од другите мрежни оператори се прикажани на нето основа во случаите каде постои право за пребивање и износите се подмируваат на нето основа (како на пример побарувањата и обврските поврзани со меѓународен сообраќај).

Заеми за вработени

Заемите за вработени првично се признаваат по објективна вредност а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Разликата помеѓу номиналната вредност на дадените заеми и првичната објективна вредност на заемите за вработени се признава како

однапред платени бенефиции на вработени, и ја намалува категоријата Заеми за вработени. Каматите од дадените заеми пресметани по методот на ефективна камата се признаваат како финансиски приходи, додека однапред платените бенефиции на вработените се амортизираат како Трошоци за вработените рамномерно за времетраењето на заемот.

Загубите од исправката на заемите за вработени, доколку се случат, се признаваат во добивката или загубата (трошоци за вработени).

(в) Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативи кои се или одредени во оваа категорија или не се класифицирани во некоја од другите категории. Тие се вклучени во нетековните средства освен ако раководството има намера да ги продаде финансиските средства во рок од 12 месеци од датумот на извештајот за финансиска состојба.

Стекнувањето и продажбата на финансиските средства се признаваат на денот на тргувањето - датумот на кој Групацијата се обврзува да купи или продаде некое средство.

По првичното признавање, сите финансиски средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со исклучок на некој инструмент кој што не е котиран на активниот пазар и чија што објективна вредност не може реално да се измери и во тој случај истиот се прикажува по набавна вредност, вклучувајќи ги трансакциските трошоци намалени за трошоците на оштетувањето. Намерата на Друштвото е да ги отуѓи овие средства кога ќе се појават пополни услови на пазарот за нивна продажба.

Промените на објективната вредност на финансиските средства кои се класификувани како расположливи за продажба се признаваат во Останата сеопфатна добивка. Кога финансиските средства, класификувани како расположливи за продажба ќе се продадат или ќе претрпат оштетување, акумулираната објективна вредност, признаена во капиталот, се вклучува во добивката или загубата, како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност.

Групацијата оценува на секој датум на извештајот за финансиска состојба дали има објективен доказ дека финансиското средство е оштетено. Објективен доказ за оштетување има, кога како резултат на настани на загуба кои се случиле по првичното признавање на средството има влијание врз проценетите идни парични текови на финансиските средства или групата на финансиски средства кои можат со сигурност да се проценат. Доколку постои таков доказ за финансиски средства расположливи за продажба, кумулативната нереализирана добивка (доколку постои) е рекласифицирана од Останат сеопфатен приход во Добивката или загубата и секоја останата разлика е исто така признаена во Добивката или загубата (Финансиски приходи). Загубите поради оштетување признаени во добивката или загубата за капитални инструменти не се признаваат повторно преку добивката или загубата.

Доколку финансиските средства расположливи за продажба се продадени или откупени, и поради тоа депризнаени, корекцијата на објективната вредност акумулирана во капитал е рекласифицирана од Останата сеопфатна добивка во Добивката или загубата (Финансиски приход).

2.4.2. Финансиски обврски

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи и останати обврски (вклучувајќи ги и пресметаните трошоци) првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Заради краткиот рок на доспевање, сегашната вредност на обврските кон добавувачи и останатите обврски е приближна на нивната објективна вредност.

Долгорочните финансиски обврски првично се признаваат по објективна вредност и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

2.5. Залихи

Залихите се исказуваат по вредност пониска од набавната или нето пазарна вредност. Нето пазарната вредност е проценета продажна цена во нормални услови на делување, намалена за проценетите трошоци за продажба.

Набавната вредност на залихите се евидентира според принципот просечни цени и ги вклучуваат трошоците настанати за нивна набавка и доведување на постојната состојба и локација.

Телефонските апарати врзани во промотивни активности, често се продаваат по пониската од набавната вредност за целите на добивање на нови претплатници со обврзувачки период за користење на услугата. Таквите загуби од продажба на опрема се евидентираат само при настанување на продажбата, бидејќи истите се продадени како дел од профитабилен договор за услуги со купувачот и доколку номиналната продажна цена е повисока од набавната вредност на телефонот. Доколку номиналната продажна цена е пониска од набавната, разликата веднаш се признава како исправка.

Загубите од исправката на залихите се признаваат во Останати расходи од работењето (Исправката на вредноста на залихите до нето продажна вредност).

2.6. Средства наменети за продажба

Средствата се класифицираат како средства наменети за продажба доколку повеќе не се потребни за идното работење на Групацијата,

доколку се идентификувани за продажба и се очекува дека ќе бидат продадени во наредните 12 месеци. Овие средства се прикажани по пониска од сегашната вредност или објективната вредност намалена за трошоците за продажба. Амортизацијата престанува да се пресметува од денот кога средствата добиваат статус на средства наменети за продажба. Кога средствата се означени за продажба и утврдената објективна вредност е пониска од сегашната вредност, разликата се признава во добивката или загубата (Амортизација) како загуба од оштетување.

2.7. Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загубите од оштетување (види белешка 2.9).

Набавната вредност на недвижностите, постројките и опремата се состои од набавната цена, вклучувајќи ја увозната царина и неповратните даноци за набавка, намалена за трговските попусти и работи и сите директни трошоци направени за средството да се доведе на локација и во услови неопходни за средството да биде способно за употреба на начин кој е одреден од раководството. Првичната проценка на трошоците за демантирање и отстранување на средството, како и за обновување на просторот (реставрација) на кој средството е лоцирано исто така се вклучени во набавната вредност ако стекнатата обврска може да биде признаена како резервирање согласно МСС 37- Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства.

Во 2011 година беше донесен Закон за постапување со нелегално изградени објекти, според кој Групацијата ќе има одредени издатоци поврзани со добивање на целосна документација за базните станици и инфраструктурата на фиксната телефонија во согласност со применливите закони во Република Македонија. Групацијата ги капитализира овие издатоци при нивното настанување. Издатоците што се капитализирани се вклучени во Недвижности, постројки и опрема (види белешка 11). Набавната вредност на сопствено изградените средства ги вклучува трошоците за материјали и директна работна рака.

Последователни издатоци се вклучени во сегашната вредност на средството, или се признаени како посебно средство, единствено кога е веројатно дека идните економски користи поврзани со средството ќе се прелеат во Групацијата и кога трошокот на средството може да биде измерен веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Сите останати издатоци за поправки и одржување се признаваат во добивката или загубата како трошоци во периодот кога настануваат. Кога средствата се расходуваат, набавната вредност и акумулираната

амортизација се тргаат од сметководствената евиденција и загубата се признава во добивката или загубата како трошок за амортизација.

Кога средствата се продадени, набавната вредност и акумулираната амортизација се тргаат од сметководствената евиденција и добивката или загубата определена со споредување на приливот со сегашната вредност се признава во добивката или загубата (Останати оперативни приходи).

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата се признава во добивката или загубата на праволиниска основа во текот на проценетиот корисен век на траење на недвижностите, постројките и опремата. На недвижностите, постројките и опремата не им се пресметува амортизација се до моментот кога стануваат расположливи за употреба. Земјиштето не се амортизира. Корисниот век на недвижностите, постројките и опремата и остатокот на вредноста се ревидира, и се коригира ако е потребно, најмалку еднаш годишно. За повеќе детали околу влијанието на последната ревизија на корисниот век на групите на недвижности, постројки и опрема види белешка 11.

Проценетиот корисен век на недвижностите, постројките и опремата е како што следи:

	2013	2012
	Години	Години
Згради	20-40	20-40
Надземни и кабелски линии	20-25	20-25
Телефонски центри	7-10	7-10
Базни станици	10	10
Компјутери	4	4
Мебел и друга канцелариска опрема	4-10	4-10
Возила	4-10	4-10
Останато	2-15	2-15

2.8. Нематеријални средства

Нематеријалните средства набавени од Групацијата се искажани по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загубите од оштетување (види белешка 2.9).

Последователните издатоци кај нематеријалните средства се капитализираат единствено кога ја зголемуваат идната економска корисност од нематеријалните средства содржани во специфични средства на кои што се однесуваат. Сите останати издатоци се третираат како трошоци во периодот кога настануваат.

Основните активности на Групацијата се во областа на фиксната и мобилната телефонија во Македонија. Вообичаено, за овие активности потребно е стекнување на лиценци/права на користење на радиофреквенции, кои најчесто содржат иницијални надоместоци и годишни надоместоци. За секоја стекната лиценца/право на користење на радиофреквенција, Групацијата проценува дали износот на идните годишни надоместоци може веродостојно да се измери на почетокот на периодот на важност на лиценцата. Доколку Групацијата процени дека износот на идните годишни надоместоци може веродостојно да се измери, сегашната вредност на идните годишни надоместоци се капитализира како дел од набавната вредност на лиценцата, во спротивно ваквите надоместоци се признаваат како трошоци (Останати расходи од работењето) во периодот за кој се однесуваат.

Корисниот век на концесијата и лиценците е одреден врз основа на договорите по основ на кои истите се стекнати и се амортизираат на праволиниска основа во текот на периодот на достапност на фреквенцијата за комерцијална употреба до крајот на првичната концесија или периодот за кој е добиена лиценцата. При одредувањето на корисниот век не се земаат во предвид периодите на обновување (види белешка 12). Проценетиот корисен век е како што следи:

	2013	2012
	Години	Години
Софтвер и лиценци	2-5	2-5
Концесија	18	18
3G лиценца и 2G лиценца	10	10
4G лиценца	20	-

Амортизацијата на нематеријалните средства се признава во добивката или загубата на праволиниска основа во текот на проценетиот корисен век на траење на нематеријалните средства. Корисниот век на нематеријалните средства се ревидира, и се коригира ако е потребно, најмалку еднаш годишно.

При одредување дали одредено средство кое инкорпорира елементи и на недвижност, постројки и опрема и на нематеријално средство треба да се евидентира според МСС 16 – Нематеријално средство, постројки и опрема или како нематеријално средство според МСС 38 – Нематеријални средства, раководството користи проценка за да оцени кои елементи се позначајни и соодветно се признава истото.

2.9. Оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Средствата кои имаат неодреден век на користење не се предмет на амортизација и се тестирани годишно за оштетување.

Средствата кои се предмет на амортизација се проценуваат од оштетување кога постојат настани или промени во околностите кои индицираат дека нивната сегашна вредност не е иста со нивната надоместувачка вредност. Загубите од оштетување се признаваат за износите за кои сегашната вредност на средството го надминува неговиот надоместувачки износ. Надоместувачкиот износ претставува поголемиот износ од износот кој ја претставува реалната вредност на средството при продажба, намалена за трошоците и вредноста во употреба. За проценка на оштетување на средствата, истите се групираат на најниско можно ниво за кое може да се утврди независен паричен тек (cash-generating units).

Загубите од оштетување се признаваат во добивката или загубата (Амортизација). Нефинансиските средства кои претрпеле оштетување се ревидираат еднаш годишно за да се утврди можното враќање на оштетување.

2.10. Резервирања и неизвесни обврски

Резервирањата се признаваат кога Групацијата има сегашна законска или конструктивна обврска како резултат на изминати настани и е веројатно дека ќе настане одлив на средства со цел да се подмири оваа обврска и кога е можно да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

Резервирањата се мерат и евидентираат како најдобра можна проценка на износот кој е потребен да се подмири сегашната обврска на датумот на извештајот за финансиска состојба. Проценката може да се пресмета како пондерирани просек од очекуваните потенцијални исходи или, исто така, може да биде еден исход со најголема веројатност. Резервирањата се признаени во добивката или загубата на соодветен трошок кој одговара на природата на резервирањето.

За неизвесните обврски не се врши резервирање. Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минат настан и чиешто постоење ќе биде потврдено само со случување или не-случување на еден или повеќе несигурни идни настани кои не се во целост под контрола на ентитетот, или сегашна обврска која произлегува од минат настан но не е признаена бидејќи не е веројатно дека ќе има одлив на ресурси кои вклучуваат економски користи за исплата на таа обврска или не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

2.11. Акционерски капитал

Обичните акции се класифицирани во акционерскиот капитал.

2.12. Сопствени акции

Кога Групацијата купува сопствени акции, износот кој е платен, кој ги вклучува и директните променливи трошоци (намалени за данок на добивка), е намален од запишаниот капитал на акционерите на Групацијата се додека акциите не се отповикани или повторно издадени. Кога сопствените акции се повторно издадени примениот надоместок (намален за било кои директно припишани променливи трошоци и поврзаниот ефект на данокот на добивка) се вклучува во капиталот кој се однесува на имателите на акции на Групацијата.

2.13. Останати резерви

Согласно локалната законска регулатива, членките на Групацијата беа обврзани да издвојуваат 15 проценти од нето добивката за годината како законска резерва се додека резервите не достигнат износ кој е еднаков на една петтина од основната главнина. Со измените на Законот за трговски друштва во сила од 1 јануари 2013 година членките на Групацијата се обврзани да издвојуваат 5 проценти од нето добивката за годината како законска резерва се додека резервите не достигнат износ кој е еднаков на една десеттина од основната главнина (види белешка 15). Овие резерви се наменети за покривање на загуби и не се распределуваат на акционерите, освен во случај на банкротирање на членките на Групацијата.

2.14. Приходи

Приходите од дадени услуги и продажба на опрема (види белешка 16), се прикажани намалени за ДДВ, попусти и по елиминацијата на продажбата внатре во Групацијата. Приходите се признаваат кога износот на приходот може веродостојно да се измери, и кога е веројатно дека ќе настане прилив на идни економски користи во Групацијата и специфичните критериуми од МСС 18 за продажбата на производи и давањето на услуги се исполнети за давањето на секоја од услугите на Групацијата и продажбата на производи.

На купувачите на Групацијата им се доделуваат поени за лојалност (кредитни поени) врз основа на користењето на услугите на Групацијата, вклучувајќи го и навременото плаќање на фактурите. Наградите за лојалност можат да се акумулираат и искористат со цел да се остварат идни придобивки (пр. Телефони, телекомуникациска опрема и сл.) од операторите на Групацијата. Кога купувачите ќе ги заработат нивните кредитни поени,

објективната вредност на заработените кредитни поени се одзема од фактурираниот приход на купувачот, и се признава во Останати обврски (Одложен приход). При искористувањето (или истекувањето) на поените, Одложениот приход се ослободува во приход како што купувачот го искористува (или откажува) неиспорачаниот елемент од пакетот.

Приходите од оперативен наем се признаваат на праволиниска основа во текот на периодот во кој се дава услугата.

2.14.1. Приходи од фиксна и мобилна телефонија

Приходите произлегуваат од услуги дадени на претплатниците и останати трети лица кои ја користат телекомуникациската мрежа и од продажба на опрема.

Договорите со претплатниците вообичаено вклучуваат продажба на опрема, месечна претплата и реализиран говорен, интернет, податочен или мултимедијален сообраќај. Групацијата ги смета различните елементи на ваквите договори како поединечни приходи и го признава секој од овие приходи користејќи го методот на остаточна вредност. Овие елементи се идентификувани и поделени, бидејќи истите имаат самостојна вредност и се продаваат и одделно освен во пакет. Затоа Групацијата признава приход за сите овие елементи користејќи го методот на остаточна вредност при што вредноста земена во предвид за алоцирање на поодделните елементи е еднаква на вкупната вредност земена во предвид минус објективната вредност на неискористените елементи.

Групацијата им овозможува на купувачите теснопојасен и широкопојасен пристап до нејзината фиксна, мобилна и телевизиска мрежа. Приходите од услуги се признаваат кога услугите се дадени во согласност со договорните

одредби и услови. Приходите од сообраќај се признаваат според искористените минути и договорените надоместоци намалени за одобрените попусти, додека приходите од претплата и услуги со фиксен надомест се признаваат во периодот за кој се однесуваат.

Приходите и трошоците поврзани со продажба на телекомуникациска опрема и додатоци се признаваат кога производите се доставени, под услов да не постојат неисполнети обврски од страна на друштвото кои имаат влијание врз конечното прифаќање на договорот од страна на купувачот.

Приходите од аудио текст услуги (говорни и неговорни) се признаени на бруто основа бидејќи обезбедувањето на овие услуги преку мрежата е одговорност на Групацијата. Групацијата ја утврдува цената на овие услуги и ги сноси значајните ризици од овие услуги, во спротивно се прикажани на нето основа. Клиентите можат да купат припејд картички за мобилен, јавни говорници и интернет („припејд картички“) кои им овозможуваат на тие претплатници да ја користат телекомуникациската мрежа за одреден временски период. Клиентите мора да платат за ваквите услуги на денот на купувањето на припејд картичката. Приходите од продажба на припејд картички се признаваат при користењето на картичките или кога рокот на користење на картичката е поминат со неискористен сообраќај.

Трети лица кои се корисници на телекомуникациската мрежа ги вклучуваат роаминг клиентите од други даватели на услуги и останати даватели на телекомуникациски услуги коишто ја користат мрежата за телефонски разговори. Овие приходи од големопродажен (влезен) сообраќај се признаваат во периодот на користење на мрежата. Дел од приходите најчесто се плаќаат на други оператори

(интерконекциски) за употреба на нивните мрежи, каде што е применливо. Приходите и трошоците за овие телефонски разговори кои терминираат или транзитираат се прикажани на бруто основа во овие консолидирани финансиски извештаи бидејќи Групацијата е основен снабдувач на овие услуги притоа користејќи ја сопствената мрежа и слободно дефинирајќи ги цените на услугите, и се признаени во периодот на користење на мрежата.

2.14.2. Приходи од интегрирани решенија и ИТ

Договорите за мрежни услуги се состојат од инсталација и управување со комуникациски мрежи на корисниците. Приходите од говорни и услуги за податоци кои произлегуваат од таквите договори се признаваат кога услугите се искористени од страна на корисникот.

Приходите од договори за интегрирани решенија кои бараат доставување на производи и/или услуги генерално се покриени со договори со фиксни цени и приходите се признаваат врз основа на процент на довршеност земајќи го превид односот на направените трошоци за извршената работа во врска со договорот и проценетите вкупни трошоци од договорот. Приходите од продажбата на хардвер се признаваат кога ризикот од сопственоста значително ќе се пренесе на корисникот, обезбедувајќи дека не постојат неисполнети обврски кои влијаат на конечното прифаќање на договорот од страна на корисникот. Било какви трошоци во однос на овие обврски се признаваат кога соодветниот приход е признаен. Приходите од договори за изградба се евидентираат со употреба на метода на процент на довршеност. Степенот на довршеност се утврдува врз основа на трошоците направени до тој датум во однос на проценетите вкупни трошоци. Побарувањата од договори за изградба се класификуваат во консолидираниот извештај

за финансиската состојба како Побарувања од купувачи и останати побарувања.

2.15. Бенефиции на вработените

2.15.1. Пензиски и останати краткорочни обврски кон вработените

Групацијата во текот на своето нормално работење врши исплати во корист на своите вработени за пензиско, здравствено и социјално осигурување како и персонален данок коишто се пресметуваат според важечките законски стапки кои се на сила во текот на годината врз основа на нивните бруто плати. Надоместокот за годишен одмор исто така се пресметува според локалното законодавство. Групацијата ги исплаќа овие придонеси кон државните и приватните фондови. Трошокот за овие исплати се прикажува на товар на добивката или загубата во истиот период како и трошокот за плата. Не е направено резервирање за надоместок за неискористен годишен одмор бидејќи согласно локалната законска регулатива, работодавачот е обврзан да обезбеди услови, а вработениот да го искористи годишниот одмор во рамките на една година. Ова исто така се применува како политика на Групацијата и во согласност со историските податоци вработените ги користат нивните годишни одмори во рамките на едногодишниот законски рок. Групацијата не работи со ниедна друга пензиска програма или план за пост пензиски бенефиции и според тоа нема никаква обврска во однос на пензиите. Групацијата има законска обврска да им исплати на вработените две просечни плати во Република Македонија на денот на нивното пензионирање, за кои е призната соодветна обврска во консолидираните финансиски извештаи, мерена според сегашната вредност на две просечни плати заедно со корекциите вклучени во актуарската пресметка. Покрај законската обврска Друштвото има договорна

обврска да им исплати на вработените три просечни месечни плати во Република Македонија на датумот на нивното пензионирање според Колективниот договор меѓу Друштвото и Синдикатот на вработените во Друштвото. Според тоа, соодветна обврска за една дополнителна плата за вработените во Друштвото е призната во консолидираните финансиски извештаи мерена според сегашната вредност на една просечна месечна плата заедно со корекциите вклучени во актуарската пресметка. Обврската за дефинираната корист се пресметува на годишно ниво од страна на независни актуари со користење на методот на кредитирање на проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинираната корист е определена со дисконтирање на проценетите идни парични одливи со користење на каматни стапки на високо квалитетни обврзници, кои се деноминирани во валута во која ќе бидат платени надоместоците. Исто така, Групацијата нема обврска да обезбедува понатамошни бенефиции на тековните и поранешните работници.

2.15.2. Бонус планови

Групацијата признава обврски и трошоци за бонуси земајќи ги предвид финансиските и оперативните резултати. Групацијата признава резервирања кога е обврзана со договор или кога има практика во минатото која резултирала во конструктивна обврска.

2.15.3. Користи поради прекин на вработувањето

Користите поради прекин на вработувањето се исплаќаат во случај кога престанува работниот однос на вработениот пред датумот на неговото нормално пензионирање, или доколку вработениот прифати доброволно прекинување на работниот однос во замена за овие користи. Групацијата ги признава користите поради прекин на вработувањето доколку престане

работниот однос на вработените врз основа на детален формален план без можност за отповикување или во случај доколку Групацијата понуди опција на вработените за доброволно прекинување на работниот однос.

2.16. Маркетинг трошоци

Маркетинг трошоците се евидентираат кога ќе се случат. Маркетинг трошоците се прикажани во белешка 18.

2.17. Даноци

2.17.1. Тековен данок од добивка

Друштвата не треба да плаќаат данок на добивка на нивната добивка пред оданочување (заработена од 1 јануари 2009 година) додека таа добивка се распредели во форма на дивиденда или во други форми на распределување на добивката. Доколку се исплати дивиденда, треба да се плати 10% данок на добивка во моментот на исплата на дивидендата, без разлика дали исплатата е во парична или непарична форма, на странски нерезидентни правни лица, и странски и домашни физички лица. Дивидендите исплатени на резидентни правни лица се изземени од плаќање данок. Освен на распределбата на дивиденди, данок се плаќа и на непризнаени трошоци направени во таа фискална година, намалени за износот на даночното ослободување и други даночни олеснувања (види белешка 2.18).

2.17.2. Одложен данок

Поради измените во македонското даночно законодавство во сила од 1 јануари 2009 година, даночната стапка за нераспределената добивка беше практично намалена на нула, бидејќи данок се плаќа само кога се распределува добивката. Согласно со МСС 12.52А, одложените даночни средства и обврски треба

да се мерат до користење на стапката на нераспределена добивка. Ова резултираше со анулирање на салдата на дел од одложените даночни средства и сите одложени даночни обврски на 31 декември 2009 година и анулирање на сите одложени даночни средства на 31 декември 2010 година. Во согласност со барањата на СОС 25, Групацијата го евидентираше влијанието на оваа промена во добивката или загубата за 2009 и 2010 година, соодветно.

2.17.3. Данок на непризнаени трошоци

На крајот на фискалната година друштвата се должни да платат данок на непризнаени трошоци, без оглед на нивните финансиски резултати. Основица се трошоците кои не спаѓаат во делокругот на дејноста на друштвото, односно непризнаени трошоци (трошоци за репрезентација, подароци, и сл.) намалени за даночното ослободување и други даночни олеснувања. Данокот на непризнаени трошоци се признава во добивката или загубата (Останати расходи од работењето) како Останати даноци (види белешка 8).

2.18. Наеми

2.18.1. Оперативен наем - Групацијата како наемодавател

Средствата дадени под наем на клиенти преку оперативни наеми се вклучени во Недвижности, постројки и опрема во консолидираниот извештај за финансиска состојба. Тие се амортизираат во текот на нивниот корисен век на конзистентна основа со слични основни средства. Приходите од наем се признаваат на праволиниска основа за време на траење на наемот.

2.18.2. Оперативен наем - Групацијата како наемател

Трошоците кои произлегуваат од оперативен наем се признаваат во добивката или загубата на праволиниска основа за време на траење на наемот.

2.19. Добивка по акција

Добивка по акција се пресметува со делење на добивката кој се однесува на имателите на акции на Друштвото за периодот со просечниот број на важечки обични акции.

2.20. Дистрибуција на дивиденда

Дивидендите се признаваат како обврска, при што се намалува капиталот, во финансиските извештаи на Групацијата во периодот кога се одобрени од страна на акционерите на Друштвото.

2.21. Сегменти

Оперативните сегменти на Групацијата се базираат на деловните сегменти, фиксен и мобилен, што е во согласност со интерните извештаи доставени до главниот извршен носител на одлуки. Главниот извршен директор (ГИД) кој добива совети од Менаџмент Колегиум на Групацијата (МКГ) на Друштвото. ГИД е одговорен за алокација на ресурсите, и оценување на остварувањата на оперативните сегменти. Сметководствените политиките и принципите на мерење на оперативните сегменти се исти со тие на Групацијата, опишани во делот Значајни сметководствени политики (види белешка 2). Во финансиските извештаи известувањето за сегментите на Групацијата се врши на начин којшто е конзистентен со интерното известување. Двата оперативни сегменти, фиксен и мобилен се претставени

главно од двата посебни правни ентитети, Македонски Телеком АД – Скопје, и Т-Мобиле АД Скопје, соодветно.

Приходите на оперативните сегменти вклучуваат приходи од надворешни корисници како и внатрешниот приход генериран од останатите сегменти. Оперативните сегменти, како два посебни правни ентитети, фактурираат приходи за услугите дадени на другите сегменти исто како за надворешните корисници.

Резултатите на Оперативните сегменти ГИД и МКГ ги надгледуваат преку ЕБИТДА (добивка пред камата, данок од добивка и амортизација), која од страна на Групацијата е дефинирана како Оперативна добивка без трошок за амортизација.

Друг важен клучен индикатор за остварувањето што се надгледува на ниво на сегментите се капиталните издатоци (Сарех), кои се определени како зголемувања на Недвижности, постројки и опрема и на Нематеријалните средства.

2.22. Споредбени информации

Со цел да се одржи конзистентност со прикажувањето во тековната година одредени ставки може да се рекласифицирани за цели на споредливост. Материјални промени во образложенијата, ако ги има, се детално опишани во соодветните белешки.

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИОТ РИЗИК

3.1. Финансиски фактори на ризик

Групацијата не применува сметководство за заштита од ризик на своите финансиски инструменти, сите добивки и загуби се признаваат во добивката или загубата, освен финансиските средства класифицирани како расположливи за продажба кои се признаваат во останата сеопфатна добивка. Во основа Групацијата е изложена на кредитен ризик поврзан со нејзините финансиски средства и од движењето на курсевите, каматните стапки и пазарните цени, кои влијаат на објективната вредност и/или паричните текови што произлегуваат од финансиските средства и обврски. Управувањето со финансискиот ризик има за цел да ги ограничи овие пазарни и кредитни ризици преку континуирани оперативни и финансиски активности.

Деталните објаснувања на ризиците, управувањето со истите како и сензитивните анализи се дадени подолу. Сензитивните анализи вклучуваат потенцијални промени во добивката пред оданочување. Потенцијалните влијанија кои се обелоденети (намалени за данокот) се исто така применливи на капиталот и резервите на Групацијата.

3.1.1. Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик дека објективната вредност или вредноста на идните парични текови на финансискиот инструмент ќе варираат како резултат на промени во пазарните цени“ и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици.

Бидејќи голем дел од приходите и расходите на Групацијата се во денари, функционалната валута на Друштвото и сите ентитети во рамките на Групацијата е денарот, и како резултат на тоа целта на Групацијата е да се сведе на минимум нивото на финансиски ризик во поглед на денарот.

За презентирање на пазарните ризици, МСФИ 7 бара сензитивни анализи кои ги покажуваат ефектите од хипотетичните промени на релевантните варијабли на ризикот врз добивката или загубата и акционерскиот капитал. Периодичните влијанија се утврдуваат со поврзување на хипотетичните промени во варијаблите на ризикот врз состојбата на финансиските инструменти на датумот на извештајот за финансиска состојба. Состојбите на датумот на извештајот вообичаено се репрезентативни за годината, како целина, затоа влијанијата се пресметуваат со користење на состојбите на крајот на годината претпоставувајќи дека состојбите биле конзистентни во текот на периодот на известување. Методите и претпоставките кои се користат во сензитивните анализи, се ажурирани да ја одразуваат тековната економска ситуација.

а) Валутен ризик

Функционална валута на Друштвото и Групацијата е македонскиот денар. Изложеноста на валутен ризик е поврзана со поседување на депозити во банки кои се деноминирани во странска валута и од оперативни активности на приходи од и плаќања кон меѓународни телекомуникациски оператори како и издатоците за недвижности, постројки и опрема и нематеријални средства коишто произлегуваат од обврски кон добавувачи од странски земји.

Девизната валута од која произлегува овој ризик првенствено е ЕУР. Групацијата користи парични депозити во странски валути претежно во ЕУР и парични депозити во МКД со девизна клаузула со цел заштита од странски валутен ризик во согласност со расположливите понуди на банките. Групацијата управува со изложеноста на ризик од курсни стапки преку одржување на повисок износ на депозити во ЕУР како докажана стабилна валута.

Сензитивната информација за валутниот ризик која се бара според МСФИ 7 е ограничена на ризиците коишто произлегуваат од финансиски инструменти изразени во валути кои се различни од функционалната валута во која се мерат.

На 31 декември 2013 година, доколку МКД би било 1% (2012 година: 1%) послабо или посилено во споредба со ЕУР, на нето основа добивката би била повисока или пониска за МКД 9.139 илјади (2012 година: МКД 40.463 илјади), соодветно. На 31 декември 2013 година, доколку МКД би бил 1% (2012 година: 1%) послаб или посилен во споредба со УСД, на нето основа добивката би била повисока или пониска за МКД 546 илјади (2012 година: МКД 404 илјади), соодветно.

б) Каматен ризик

Каматниот ризик е ризик дека објективната вредност или идните готовински текови на финансискиот инструмент ќе се променат како резултат на промени во каматните стапки на пазарот.

Промената во каматните стапки и каматните маргини можат да влијаат врз финансиските трошоци и повратот на финансиските инвестиции.

Групацијата го минимизира каматниот ризик преку дефинирање на фиксни каматни стапки во периодот на валидност на определени финансиски инвестиции. Од друга страна, орочените депозити можат да бидат предвреме повлечени бидејќи договорите содржат одредба дека банката ќе пресмета и исплати камата по каматна стапка која е важечка на најблискиот период на доспевање на депозитот и во согласност со каматната стапка наведена во понудата.

Доколку значајно се зголемат пазарните каматни стапки, депозитот може да биде повлечен и заменет со нов депозит со поповолни каматни стапки за Групацијата со најниски можни трошоци.

Инвестициите се ограничени на форми на финансиски инвестиции со релативно низок ризик во очекување на објективен принос во однос на претпоставениот ризик.

Групацијата нема каматоносни обврски, но има ризик од каматните стапки во поглед на паричните депозити во банки и заемите кон вработените. Групацијата нема политика за заштита од каматниот ризик. Промените кај пазарните каматни стапки влијаат врз каматата добиена од депозитите во банки.

На 31 декември 2013 година, Групацијата има депозити во износ од МКД 2.957.481 илјади (вклучувајќи и депозити по видување) и парични средства во банки, при што пораст од 1 % на пазарните каматни стапки ќе предизвика зголемување (*ceteris paribus*) на каматата која се добива од МКД 29.575 илјади на годишно ниво, додека слично намалување би предизвикало исто такво намалување во добиената камата. На 31 декември 2012 година, Групацијата има депозити во износ од МКД 6.788.159 илјади (вклучувајќи и депозити по видување) и парични средстав во банки, при што пораст од 1% на пазарните каматни стапки ќе предизвика зголемување (*ceteris paribus*) на каматата која се добива од приближно МКД 67.882 илјади на годишно ниво додека слични намалувања ќе предизвикаат исти намалувања во каматата која се добива.

в) Друг ценовен ризик

Инвестициите на Групацијата се во акционерски капитал на други ентитети што јавно тргуваат на македонската берза, како на официјалниот така и на редовниот пазар. Раководството постојано го следи портфолиото на инвестициите во акционерски капитал врз основа на фундаментални и технички анализи на акциите. Сите одлуки за купување и продавање ги одобруваат соодветните тела на Друштвото. Во согласност со стратегијата на Групацијата, инвестициите во рамките на портфолиото се чуваат до моментот кога ќе се создадат поволни услови на пазарот за продажба на истите. Како дел од презентирањето на пазарните ризици, МСФИ 7 исто така бара обелоденувања за тоа како хипотетичките промени во варијабилите на ризикот влијаат на цената на финансиските инструменти. На 31 декември 2013 и 31 декември 2012 година Групацијата

има инвестиции кои би можеле да бидат засегнати од варијабилите на ризикот како што се берзанските цени.

На 31 декември 2013 година Групацијата има МКД 43.762 илјади инвестиции во акционерски капитал на други ентитети кои што јавно се тргуваат на македонската берза, при што пораст од 20% на пазарните цени би предизвикал (*ceteris paribus*) добивка од МКД 8.752 илјади, додека слично намалување би предизвикало исто таква загуба во добивката или загубата. Износот на инвестиции во акционерски капитал на други ентитети кои јавно се тргуваат на македонската берза на 31 декември 2012 година изнесува МКД 50.828 илјади, при што пораст од 20% на пазарните цени би предизвикал (*ceteris paribus*) добивка од МКД 10.166 илјади, додека слично намалување би предизвикало исто таква загуба во добивката или загубата.

3.1.2. Кредитен ризик

Кредитен ризик се дефинира како ризик дека една страна на финансиски инструмент ќе предизвика финансиска загуба за другата страна со тоа што нема да исполни одредена обврска.

Групацијата е изложена на кредитен ризик од своите оперативни активности и од одредени финансиски активности.

Ограничувањата на соработниците се одредуваат врз основа на доставените банкарски гаранции во согласност со пазарните услови на оние банки кои сакаат да издадат банкарска гаранција. Вкупниот износ на банкарските гаранции кои ќе бидат обезбедени треба да го покрие износот на проектираните слободни парични средства на Групацијата. Во однос на финансиските активности трансакциите примарно се склучуваат со соработници (банки) кои имаат кредитен рејтинг од најмалку BBB+ (или еквивалентен кредитен рејтинг) или каде што соработникот има доставено банкарска гаранција каде што

банката гарант треба да биде со кредитен рејтинг од BBB+ (или еквивалентен кредитен рејтинг).

Во случај кога расположливите средства на Групацијата го надминуваат вкупниот износ на добиени банкарски гаранции спомнати погоре, финансиското инвестирање на расположливите парични средства се врши во согласност со проценка на банкарскиот ризик базиран на CAEL методологијата како индиректен систем на оценување.

Одлуките за депонирање се прават врз основа на следните приоритети:

- Да се депонира во банки (банки со кои Дојче Телеком АД најчесто соработува, доколку е возможно) со обезбедена банкарска гаранција од банките со најдобар рејтинг и најдобар квалитет на банкарска гаранција.
- Да се депонира во банки со обезбедена банкарска гаранција од банки со понизок рејтинг и послаб квалитет на банкарската гаранција.
- По усогласување и договор со матичната друштво овие правила може да бидат променети за да се обезбеди целосна покриеност на кредитниот ризик. Доколку вкупниот износ на депозити не може да се пласира во банки покриени со банкарска гаранција со најмалку BBB+ рејтинг (или еквивалентен кредитен рејтинг), тогаш депозитите ќе се пласираат во локални банки без банкарска гаранција.

Процесот на управување со кредитни ризици од оперативни активности вклучува превентивни мерки како што се проверка на кредибилитет и превентивни забрани, корективни мерки во текот на законските односи како на пример активности за опоменување и исклучување, соработка со агенции за наплата и наплата по законски односи како што се процеси на оптужување, судски постапки, вклучување на извршната единица и факторинг. Задоцнетите плаќања се следат преку постапка за проследување на долг врз основа на видот на корисникот, кредитната класа и износот на долгот.

Кредитниот ризик се контролира преку проверка на кредитбилитет - што утврдува дека корисникот нема долг и кредитната вредност на корисникот и преку превентивни забрани - што го утврдува кредитниот лимит врз основа на претходните приходи од сообраќај генерирани од корисникот. Групацијата нема значајна концентрација на кредитен ризик кон поединечна странка или кон група на странки кои имаат слични карактеристики.

Процедурите на Групацијата обезбедуваат на перманентна основа дека продажбата се извршува на корисници со соодветна кредитна историја и дека не се надминува лимитот за изложување на кредитен ризик. Максималната изложеност на кредитниот ризик е презентирана преку сегашната вредност на финансиските средства во Консолидираниот извештај за финансиска состојба. Последователно на тоа, Групацијата смета дека нејзината максимална изложеност на кредитен ризик е претставена со износот на побарувањата намалени за исправката на вредноста признаена на денот на извештајот за финансиска состојба. Најголемата вредност на депозит во 2013 година е МКД 430.579 илјади деноминирани во ЕУР 7.000 илјади (2012: МКД 1.699.245 илјади деноминирани во ЕУР 27.630 илјади). Дополнително Групацијата има депозити во 1 домашна банка (2012: 4 домашни банки). Групацијата има обезбедено залог (гаранција) што го намалува кредитниот ризик за нивото на депонираниот износ во соодветната банка.

3.1.3. Ризик за ликвидност

Ризикот за ликвидност е ризик дека ентитетот може да наиде на тешкотии за подмирување на обврските поврзани со финансиските обврски.

Ризик за ликвидност се дефинира како ризик дека Групацијата нема да

биде во можност навремено да ги подмири или исполни своите обврски. Инвестициското портфолио ќе остане доволно ликвидно со цел да се задоволат сите оперативни барања кои можат разумно да се предвидат. Ова е постигнато со структурирање на портфолиото така да финансиските инструменти доспеваат истовремено со потребата од парични средства за задоволување на предвидените потреби.

Политика на Групацијата е да одржува вишок на парични средства и еквиваленти на паричните средства за подмирување на обврските во догледна иднина. Секој вишок на парични средства е депониран во комерцијалните банки.

Процесот за управување со ликвидноста на Групацијата вклучува предвидување на готовинските текови од главните валути и разгледување на нивото на потребните ликвидни средства земајќи ги предвид податоците од бизнис планот, наплатите и одливот. Месечните, полугодишните и годишните парични проекции се изготвуваат и ажурираат на дневна основа од страна на Секторот за корпоративни финансии.

Табелите подолу ги прикажуваат обврските на 31 декември 2013 и 2012 година според преостанатите договорни рокови на доспевање. Износите наведени во табелата за доспевање се договорните недисконтирани парични текови. Таквите недисконтирани парични текови се разликуваат од износите вклучени во извештајот за финансиска состојба бидејќи износот во извештајот за финансиска состојба е врз основа на дисконтирани парични текови. Бидејќи финансиските обврски се плаќаат од паричните текови генерирани од редовно работење, анализата за доспеаност на финансиските средства на крајот на периодот на известување (во споредба со финансиските обврски) не би била корисна, затоа не е вклучена во табелите подолу.

Структурата на финансиските обврски на Групацијата според доспеаноста заклучно со 31 декември 2013 година е како што следува:

Во илјади денари	Вкупно	Доспеани или доспеваат за помалку од 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 12 месеци до 5 години
Обврски кон добавувачите	804.677	496.701	307.976	-	-
Обврски кон поврзани страни	257.465	241.327	16.138	-	-
Останати финансиски обврски	855.917	74.580	-	195.334	586.003
	<u>1.918.059</u>	<u>812.608</u>	<u>324.114</u>	<u>195.334</u>	<u>586.003</u>

Структурата на финансиските обврски на Групацијата според доспеаноста заклучно со 31 декември 2012 година е како што следува:

Во илјади денари	Вкупно	Доспеани или доспеваат за помалку од 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 12 месеци до 5 години
Обврски кон добавувачите	1.061.792	600.921	459.006	1.865	-
Обврски кон поврзани страни	230.402	128.131	102.097	174	-
Останати финансиски обврски	1.115.064	138.393	-	195.334	781.337
	<u>2.407.258</u>	<u>867.445</u>	<u>561.103</u>	<u>197.373</u>	<u>781.337</u>

3.2. Управување со капитални ризици

Целите на Групацијата при управување со капиталот е да се заштити способноста на Групацијата да работи на континуирана основа со цел да обезбеди поврат за акционерите и бенефиции за другите заинтересирани страни и да одржува оптимална структура на капитал со цел намалување на трошокот за капитал.

Вкупниот капитал со кое што управува Друштвото на 31 декември 2013 година е МКД 14.239.213 илјади, според локалните општоприфатени сметководствени принципи (2012: МКД 17.169.567 илјади). Од овој износ МКД 9.583.888 илјади (2012: МКД 9.583.888 илјади) претставуваат акционерски капитал, додека МКД 958.389 илјади (2012: МКД 1.916.777 илјади) претставуваат законски резерви, кои не се распределуваат (види белешка 2.13). Друштвото исто така има купено сопствени акции (види белешки 2.12 и 15.1). Трансакцијата е во согласност со локалните законски барања со стекнувањето на сопствените акции, да не се намали имотот на Друштвото под износот на основната главнина и резервите коишто, според закон или според статутот на Друштвото, не смеат да се користат за исплата на акционерите. Исто така, согласно локалните законски барања дивиденда може да биде исплатена на акционерите во износ којшто нема да ја надминува вкупно остварената добивка искажана во финансиските извештаи на Друштвото подготвени според локалните општоприфатени сметководствени принципи, зголемена за пренесената нераспределена добивка од претходните години или со резервите коишто можат да се распределуваат, односно кој ги надминуваат законските резерви и резервите определени со статутот на Друштвото. Друштвото е во согласност со сите законски барања кои се однесуваат на капиталот.

3.3. Проценка на објективна вредност

Паричните средства и еквивалентите на парични средства, побарувањата од купувачи и другите тековни финансиски средства се краткорочни. Поради ова, нивната сегашна вредност на денот на извештајот за финансиска состојба е приближна на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на нетековниот дел од побарувањата од купувачи ги вклучува заемите на вработени и се определува користејќи техника на дисконтиран паричен тек. Финансиските средства расположливи за продажба претставуваат акции вреднувани по објективна вредност.

Објективната вредност на јавно тргуваните финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата се базира на објавената пазарна вредност на денот на извештајот за финансиска состојба. Финансиските обврски вклучени во категоријата Обврски кон добавувачи и останати обврски, главно се краткорочни. Поради ова, нивната сегашна вредност на денот на извештајот за финансиска состојба е приближна на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на долгорочните финансиски обврски се определува користејќи техника на дисконтиран паричен тек.

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Групацијата прави проценки и претпоставки што се однесуваат на иднината. Проценките и мислењата континуирано се вреднувани и се базираат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идни настани за кои што се верува дека се разумни под соодветните услови. Најзначајните проценки и претпоставки се обелоденети подолу.

4.1. Корисен век на средствата

Определувањето на корисниот век на средствата се базира на историското искуство со слични средства, како и на очекуваниот технолошки развој и промените во пошироките економски или индустриски фактори.

Соодветноста на проценетиот корисен век се ревидира на годишна основа или секогаш кога се појавуваат индикации за значајни промени во дадените претпоставки. Веруваме дека сметководствените проценки поврзани со одредувањето на корисниот век на средствата се значајни сметководствени проценки земајќи го предвид тоа дека вклучуваат претпоставки за технолошкиот развој во иновативна индустрија и во голем дел зависат од инвестиционите планови на Групацијата. Понатаму, поради тоа што корисниот век на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства во рамките на вкупните средства е значителен, влијанието на било кои промени во проценките може да биде материјално за нашите финансиски позиции и резултати од работењето. Пример, кога Групацијата би го намалила просечниот корисен век на недвижностите, опремата и постројките и нематеријалните средства за 10%, тоа би резултирало во зголемување на годишниот трошок за амортизација во приближен износ од МКД 334.218 илјади (2012: МКД 417.055 илјади). Види белешка 11 и 12 за промените направени во корисниот век во годините за кои се известува.

Групацијата постојано воведува нови услуги и платформи вклучувајќи, но не и ограничувајќи се на Универзален мобилен телекомуникациски систем (UMTS) базиран на широкопојасни услуги во мобилните комуникации како и поставување на оптички кабли. Во случај на воведување на вакви нови услуги, Групацијата спроведува ревизија на корисниот век на веќе постоечките платформи, но во најголемиот број случаи овие сервиси се дизајнирани да коегзистираат со старите платформи, без да предизвикаат промени кај новите технологии. Последователно, корисниот век на постарите платформи вообичаено не треба да се скратува.

Во 2012 година Друштвото спроведе ревизија на корисен век на ниво на средство кој произлезе од проектот на Друштвото за PSTN миграција, што генерално резултираше со скратување на нивниот корисен век. Во јануари 2014 година Друштвото изврши миграција на последниот PSTN претплатник со што го заврши проектот за PSTN миграција (види белешка 10).

4.2. Можни оштетувања на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Ние го проценуваме оштетувањето на препознатливи недвижности, постројки и опрема и нематеријални средства секогаш кога постои причина за верување дека сегашната вредност значително ја надминува надоместувачката вредност и таму каде што се очекува оштетување на вредноста. Надоместувачката вредност се добива по пат на пресметка, при која се користи широк спектар на претпоставки и фактори кои влијаат на истите. Покрај другото, ги земаме во предвид идните приходи и расходи, технолошката застареност, дисконтинуитет во услугите и други промени на околности кои можат да доведат до оштетување. Доколку оштетувањето е утврдено со методот на употребна вредност, се утврдува и објективна вредност намалена за трошоци за продажба (ако може да се утврди), за да се утврди точниот износ на оштетувањето. Земајќи предвид дека ова се врши врз основа на проценки и мислења, вредноста на можните оштетувања може да биде значително различна од онаа којашто е добиена по пат на овие калкулации. Раководството има извршено тестирање на оштетувањето базирано на проекцијата за десет години на паричните текови и стапката на постојан раст од 2% (2012: 2%) за да се утврди остаточната вредност после десет години. Групацијата во пресметката користи метод на објективна вредност намалена за трошоци за продажба. Дисконтната стапка која се користеше беше 9,64% (2012: 9,46%). Тестот не резултираше со загуби од оштетување.

4.3. Можни исправки на побарувања од купувачи и останати побарувања

Ние пресметуваме исправка на вредност на спорни побарувања базирајќи се на проценетите загуби кои произлегуваат од неможноста на корисниците да ги извршат плаќањата. За најголемите купувачи, странските купувачи и за корисници кои се во постапки за стечај и ликвидација исправката е пресметана на индивидуална основа, додека за другите купувачи е пресметана на портфолио основа, која се базира на доспеаноста на побарувањата и минатото искуство со отпишување на побарувањата, кредитната способност на корисниците и неодамнешните промени на условите на плаќање (види белешка 2.4.1 (б)). Овие фактори се разгледуваат периодично, и кога е потребно се вршат промени во пресметката. Во 2013 година Групацијата спроведе детална анализа на групите на купувачи на коишто се применува групна проценка за оштетување, од којашто произлезе понатамошна сегментација на деловните корисници како и промена на соодветните стапки на исправка поради различно однесување на купувачите при плаќање, што резултираше со нови стапки за исправка на побарувањата во 2013 година. Ако финансиската состојба на нашите корисници се влошува, тековните отписи на побарувањата можат да бидат и повисоки од очекуваните и можат да го надминат нивото на исправки коишто се признаени досега (види белешка 3.1.2).

4.4. Резервирања

Резервирањата главно се базираат на проценка особено во правни спорови. Групацијата ја проценува веројатноста од настанување на негативен исход како резултат на минат настан, и доколку веројатноста за одлив на економски користи е оценета како поголема од 50%. Групацијата врши резервирање за целиот износ на обврската (види белешка 2.10). Бидејќи проценката на веројатноста се врши врз основа на претпоставки, во некои случаи проценката може да не биде во согласност со евентуалниот исход на случајот. Со цел да се утврди веројатноста од негативен исход, Групацијата користи внатрешни и надворешни правни совети.

4.5. Трошоци за стекнување на претплатници

Трошоците за стекнување на претплатници примарно вклучуваат загуби од продажба на опрема (приходите и трошоците се прикажани на бруто основа) и надоместоци платени на агенти за стекнување на претплатници. Агентите кои работат за Групацијата исто така трошат дел од нивните

надоместоци за маркетинг на производите на Групацијата додека определен дел од маркетинг трошоците на Групацијата треба да се сметаат како трошоци за стекнување на претплатници. Директните надоместоци наплатени од претплатниците за активирање или поврзување се маргинални во споредба со трошоците за стекнување. Овие приходи и трошоци се признаени кога претплатникот ќе биде приклучен на фиксната или мобилната мрежа на Групацијата. Ваквите трошоци или приходи не се капитализирани или одложени. Овие трошоци за стекнување (загуби) се признаваат веднаш како трошоци (Останати расходи од работењето) бидејќи не се точно деливи од другите маркетинг трошоци. Вкупниот износ на трошоци за надоместоци платени на агенти во 2013 година изнесува МКД 183.013 илјади (2012: 212.873 илјади).

5. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА

Во илјади денари	2013	2012
Депозити по видување	1.034.130	273.018
Парични средства во банки	358.102	146.083
Парични средства во благајна	11.411	6.133
	<u>1.403.643</u>	<u>425.234</u>

Каматната стапка на депозити по видување во банки се движи од 0,30% до 1,00% на годишно ниво (2012: 0,30% до 1,27% на годишно ниво). Овие депозити имаат рок на доспевање помал од 3 месеци.

Сегашната вредност на парични средства и еквиваленти на парични средства се изразени како што следи:

Во илјади денари	2013	2012
МКД	1.079.025	305.539
ЕУР	250.327	92.180
УСД	74.210	27.402
Останато	81	113
	<u>1.403.643</u>	<u>425.234</u>

Во продолжение е прегледот на депозити по видување и парични средства во банки со банкарска гаранција по кредитен рејтинг на гарантот (види белешка 3.1.2):

Во илјади денари	2013	2012
Кредитен рејтинг на Гарантот: A+	-	205.406
Кредитен рејтинг на Гарантот: A	1.332.230	115.400
Кредитен рејтинг на Гарантот: BBB-	-	75.535
Кредитен рејтинг на Гарантот: CCC	-	<u>22.760</u>
	<u>1.332.230</u>	<u>419.101</u>

Во продолжение е прегледот на депозити по видување и парични средства во банки по кредитен рејтинг, во локални банки без банкарска гаранција (види белешка 3.1.2):

Во илјади денари	2013	2012
Кредитен рејтинг на Гарантот: BB+	117	-
Кредитен рејтинг на Гарантот: BBB-	2.146	-
Кредитен рејтинг на Гарантот: BB-	37.970	-
Кредитен рејтинг на Гарантот: B-	18.364	-
Депозити по видување во локални банки без банкарска гаранција	<u>1.405</u>	-
	<u>60.002</u>	-

Кредитниот рејтинг во прегледот погоре го претставува кредитниот рејтинг на локалната банка или кредитниот рејтинг на матичната банка доколку не е расположлив кредитен рејтинг за локалната банка.

6. ДЕПОЗИТИ ВО БАНКИ

Депозитите во банки претставуваат парични средства во реномирани домашни банки, со каматна стапка од 2,35% до годишно (2012: од 1,10% до 2,70% годишно) и со доспеаност од 3 до 12 месеци.

Сегашната вредност на депозитите во банките е деноминирана по валути како што следи:

Во илјади денари	2013	2012
МКД	664.689	1.748.591
ЕУР	900.560	4.620.467
	<u>1.565.249</u>	<u>6.369.058</u>

Во продолжение е даден прегледот по банки и категории и по кредитен рејтинг на Гарантот (види белешка 3.1.2):

Во илјади денари	2013	2012
Кредитен рејтинг на Гарантот: А+	-	5.994.020
Кредитен рејтинг на Гарантот: А	1.565.249	375.038
	<u>1.565.249</u>	<u>6.369.058</u>

7. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

Во илјади денари	2013	2012
Побарувања од купувачи - домашни	3.986.043	3.978.526
Намалено за: исправка на вредноста	(1.748.145)	(1.719.381)
Побарувања од купувачи-домашни-нето	2.237.898	2.259.145
Побарувања од купувачи-странски	101.725	93.014
Побарувања од поврзани страни	455.319	460.052
Заеми дадени на трети страни	3.518	3.500
Намалено за: исправка на вредноста	(3.518)	(3.500)
Заеми дадени на трети страни - нето	-	-
Заеми за вработени	108.247	139.030
Останати побарувања	13.900	17.495
Финансиски средства	2.917.089	2.968.736
Аванси дадени на добавувачи	123.564	119.365
Намалено за: исправка на вредноста	(62.923)	(62.923)
Аванси дадени на добавувачи - нето	60.641	56.442
Претплати и пресметани приходи	527.538	382.362
	<u>3.505.268</u>	<u>3.407.540</u>
Намалено за нетековен дел: Заеми за вработени	(88.489)	(115.709)
Намалено за нетековен дел: Побарувања од купувачи - домашни	(265.188)	(243.054)
Тековен дел	<u>3.151.591</u>	<u>3.048.777</u>

Побарувањата од поврзани страни претставуваат побарувања од Групацијата Маѓар Телеком и Групацијата Дојче Телеком (види белешка 27).

Заемите за вработените се обезбедени со хипотека на недвижност или меница.

Заеми дадени на трети страни претставува заем со референтната каматна стапка на 6 месечен ЕУРИБОР со маргина од 0,3%. Заемите одобрени за вработените имаат каматна стапка од 6,25% и 9,45% годишно (2012: 6,25% и 9,45% годишно).

Сите нетековни побарувања се со датум на доспевање до 15 години од денот на извештајот за финансиска состојба.

На 31 декември 2013 година за побарувањата од домашни купувачи во износ од МКД 2.030.553 илјади (2012: МКД 2.098.075 илјади) има исправка на вредноста. Старосната структура на овие побарувања е како што следи подолу:

Во илјади денари	2013	2012
Помалку од 30 дена	176.999	213.589
Помеѓу 31 и 180 дена	102.749	185.852
Помеѓу 181 и 360 дена	106.859	87.970
Повеќе од 360 дена	1.643.946	1.610.664
	<u>2.030.553</u>	<u>2.098.075</u>

На 31 декември 2013 година побарувањата од домашни купувачи во износ од МКД 315.233 илјади беа застарени но за нив нема исправка (2012: МКД 193.029 илјади). Тие главно се однесуваат на корисници на услуги за интерконекција кои се проценуваат на индивидуална основа во согласност со минатото искуство на Групацијата и сегашните очекувања, како и на деловни корисници и државни институции кои припаѓаат во одредена категорија и согласно старосна структура се застарени но нема исправка, врз основа на минато искуство за однесувањето на купувачите при плаќање (види белешка 2.4.1 и 4.3).

Анализата на овие застарени побарувања од домашни купувачите е дадена подолу:

Во илјади денари	2013	2012
Помалку од 30 дена	137.659	67.654
Помеѓу 31 и 60 дена	73.285	38.016
Помеѓу 61 и 90 дена	32.085	21.570
Помеѓу 91 и 180 дена	40.729	35.914
Помеѓу 181 и 360 дена	16.800	27.296
Повеќе од 360 дена	14.675	2.579
	<u>315.233</u>	<u>193.029</u>

Вкупниот износ на исправката на вредност за побарувања од домашни купувачи е МКД 1.748.145 илјади (2012: МКД 1.719.381 илјади). Од оваа вредност, МКД 1.529.364 илјади (2012: 1.529.962 илјади) се однесуваат на исправка според старосна структура на спомнатите побарувања, додека вредноста од МКД 48.663 илјади (2012: МКД 37.817 илјади) се побарувања од купувачи во стечај и ликвидација за кои има исправка за целата нивна вредност. Дополнително Групацијата има исправка на вредноста на индивидуална основа на одредена група клиенти во износ од МКД 170.118 илјади (2012: МКД 151.602 илјади).

Износот на исправка главно е резултат на побарувања кои се доспеани повеќе од 720 дена. Вкупната вредност на побарувањата за кои е направена исправка за целата нивна вредност е МКД 1.528.362 илјади (2012: 1.514.762 илјади). Овие побарувања се главно од купувачи кои се

исклучени во две насоки, купувачи кои се демонтирани, тужени купувачи и купувачи кои веќе не ги користат услугите на Групацијата.

Објективните вредности на финансиските средства во побарувања од купувачите и останати побарувања по категории се како што следат подолу:

Во илјади денари	2013	2012
Побарувања од купувачи-домашни-нето	2.237.898	2.259.145
Побарувања од купувачи-странски	101.725	93.014
Побарувања од поврзани страни	455.319	460.052
Заеми за вработени	108.247	139.030
Останати побарувања	13.900	17.495
	<u>2.917.089</u>	<u>2.968.736</u>

Движење на исправката на вредност на сомнителни и спорни побарувања од домашни купувачи.

Во илјади денари	2013	2012
Исправка на вредност на 1 јануари	1.719.381	1.736.823
Трошок во текот на годината	59.236	64.560
Отпис	(30.472)	(82.002)
Исправка на вредноста на 31 декември	<u>1.748.145</u>	<u>1.719.381</u>

Движење на исправката на вредност на аванси дадени на добавувачи.

Во илјади денари	2013	2012
Исправка на вредност на 1 јануари	62.923	74.156
Ослободување на исправката	-	(11.233)
Исправка на вредноста на 31 декември	<u>62.923</u>	<u>62.923</u>

Побарувањата за кои има исправка на вредност се отпишуваат кога нема очекување за дополнителни приливи.

На 31 декември 2013 година побарувањата од странски купувачи во износ од МКД 62.124 илјади (2012: МКД 60.695 илјади) беа застарени, но за нив нема исправка. Ова се однесува на купувачи од странство пресметани на индивидуална основа во согласност со минатото искуство на Групацијата и тековните очекувања.

Анализата на овие застарени побарувања од странски купувачи е како што следи подолу:

Во илјади денари	2013	2012
Помалку од 30 дена	9.249	21.483
Помеѓу 31 и 60 дена	22.326	6.337
Помеѓу 61 и 90 дена	22.585	20.931
Помеѓу 91 и 180 дена	470	359
Помеѓу 181 и 360 дена	1	604
Повеќе од 360 дена	7.493	10.981
	<u>62.124</u>	<u>60.695</u>

Групацијата има побарувања од домашни купувачи со изменети договорни услови со сегашна вредност од МКД 69.115 илјади (2012: МКД 46.019 илјади). За сегашната вредност на заемите и побарувањата, кои инаку би биле застарени, а се со изменети услови, не е направена исправка на вредноста доколку ново договорените готовински текови се сметаат за сигурни.

Сегашните вредности на нетековните побарувања од купувачи и останати побарувања на Групацијата се изразени во денари.

Сегашните вредности на тековните побарувања од купувачи и останати побарувања на Групацијата се изразени во следните валути:

Во илјади денари	2013	2012
МКД	2.360.817	2.305.260
ЕУР	744.701	732.708
УСД	43.832	8.505
Останато	2.241	2.304
	<u>3.151.591</u>	<u>3.048.777</u>

Кредитниот квалитет на побарувањата од купувачите коишто не се застарени, ниту пак има исправка на вредноста за нив се проценети врз база на податоците од минатото за доцнење во плаќањето на купувачите.

Категориите за кредитниот квалитет на побарувањата од домашните купувачи коишто не се застарени, ниту пак им е извршена исправка на вредноста се како што следи подолу:

Во илјади денари	2013	2012
Група 1	1.027.233	993.116
Група 2	234.392	275.040
Група 3	113.444	176.212
	<u>1.375.069</u>	<u>1.444.368</u>

Категориите за кредитниот квалитет на побарувањата од странските купувачи коишто не се застарени, ниту пак има исправка на вредноста за нив, се како што следи подолу:

Во илјади денари	2013	2012
Група 1	33.191	26.162
Група 2	6.410	6.157
	<u>39.601</u>	<u>32.319</u>

Група 1 - Корисници во фиксната телефонија коишто во просек вршат плаќање на нивните сметки пред истекот на рокот за плаќање и корисници во мобилната телефонија без исклучувања во последните 12 месеци.

Група 2 - Корисници во фиксната телефонија коишто во просек вршат плаќање на нивните сметки на денот на истекот на рокот за плаќање и корисници во мобилната телефонија до 3 исклучувања во последните 12 месеци.

Група 3 - Корисници во фиксната телефонија коишто во просек вршат плаќање на нивните сметки по истекот на рокот за плаќање и корисници во мобилната телефонија со повеќе од 3 исклучувања во последните 12 месеци.

8. ОСТАНАТИ ДАНОЦИ

Почнувајќи од 1 јануари 2009 и во текот на 2010 година, Владата на Република Македонија вовеле неколку измени во Законот за данок на добивка. Според овие измени основна за пресметување на данокот на добивка се непризнаените трошоци направени во текот на фискалната година, додека данокот на добивка се плаќа во моментот на дистрибуција на добивката во форма на дивиденда на странски правни лица, странски и домашни физички лица. Дистрибуцијата на дивиденда меѓу домашните друштва е ослободена од данок. Затоа, на 31 декември 2011 година пресметаниот данок на непризнаени трошоци е презентираан како дел од Останати расходи од работењето во Добивка за годината и Останати даноци во Извештајот за финансиската состојба (види белешка 18).

До сега даночните власти извршија целосна даночна ревизија на Друштвото за 2005 година и за претходните години. Исто така ревизија на персоналниот данок беше извршена од даночните власти за периодот од 1 јануари 2005 година до 31 март 2006 година. Во текот на 2010 година има спроведено ревизија од страна на Управата за јавни приходи, за данок на добивка за 2008 и 2009 година, задржан данок за 2007 и 2008 и ДДВ за 2009 година. Покрај тоа, во 2011 година Управата за јавни приходи спроведе ревизија за задржаниот данок за 2010 година и даночна ревизија на одредени договори за услуги од перспектива на трансферни цени кои беа без наоди. Во 2012 година Управата за јавни приходи спроведе даночна ревизија за ДДВ за август 2012 година во Друштвото која беше без наоди.

Во 2012 година Управата за јавни приходи изврши даночна ревизија за данок на добивка во подружницата (вклучувајќи данок на непризнаени трошоци) за периодот од 2009 до 2011 година и даночна ревизија за ДДВ за 2009 година. Не беа идентификувани значајни наоди, освен оние објаснети во белешка 1.2.

Даночните власти можат во период од 5 години од датумот на поднесениот даночен извештај да извршат ревизија и да утврдат дополнителни даночни обврски и казни. Во случај на даночна евазија или даночна измама периодот на застареност може да се продолжи до 10 години.

Раководството нема сознанија за околности кои би можеле да доведат до значајни материјални обврски во контекст на горенаведеното, освен оние евидентирани во консолидираните финансиските извештаи.

8.1. Побарувања по останати даноци

Во илјади денари	2013	2012
Побарувања по ДДВ	10.138	9.395
Останати даночни побарувања	502	-
Побарувања од данок на непризнаени трошоци	-	16.874
	10.640	26.269

8.2. Обврски по останати даноци

Во илјади денари	2013	2012
Обврски по ДДВ	79.826	68.861
Останати даночни обврски	-	2.228
Обврски за данок на непризнаени трошоци	59.709	-
Обврски за месечна аконтација за данок на непризнаени трошоци	2.215	3.199
	141.750	74.288

9. ЗАЛИХИ

Во илјади денари	2013	2012
Материјали	134.544	162.622
Трговска стока	291.747	270.804
Исправка на вредност на залихите	(14.204)	(10.401)
	412.087	423.025

Движење на исправката на вредност на залихите:

Во илјади денари	2013	2012
Состојба на 1 јануари	10.401	17.460
Исправка на вредноста/(поврат) на залихите до нето продажна вредност	1.028	(4.886)
Намалување на вредноста на залихите	11.764	14.347
Отпис	(8.989)	(16.520)
Состојба на 31 декември	14.204	10.401

Исправката на вредноста на залихите главно се однесува на трговска стока и застарени материјали (главно кабли). Исправката на залихите до нето продажна вредност е врз основа на анализа на пониската од набавната и нето продажната вредност на датумот на извештајот за финансиска состојба.

10. СРЕДСТВА НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА

Средствата наменети за продажба вклучуваат недвижности, постројки и опрема на Групацијата, чија сегашна вредност ќе биде остварена главно преку нивна продажба или размена, наместо преку континуирана употреба кој раководството не ја смета за веројатна. Намерата на раководството е да ги продаде или размени овие средства во рок од една година, со можност за пролонгирање на рокот зависно од околностите.

Постои план за продажба или размена на овие средства и раководството започна со активна продажба на пазарот по разумна цена или пак за нив веќе постои договор за продажба со одреден купувач. Во 2011 година Групацијата потпиша договор да размени четири нејзини административни згради и паричен надомест во замена за нова зграда во 2012 година. Сегашната вредност на овие четири згради во износ од МКД 615.690 илјади беше рекласифицирана како средства наменети за продажба во Консолидираниот извештај за финансиската состојба на 31 декември 2011 година. Од овој износ, МКД 536.553 илјади беа дел од фиксниот сегмент додека МКД 79.137 илјади беа дел од мобилниот сегмент. Во 2012 година трансакцијата беше завршена и новостекнатата зграда во износ од МКД 2.294.230 илјади беше призната како недвижности, постројки и опрема (види белешка 11) додека продадените административни згради беа депризнаени со сегашна вредност од МКД 626.164 илјади во моментот на депризнавање, што резултираше во нето добивка од МКД 828.481 илјади признаена во Останати оперативни приходи (види белешка 13 и 19).

Дополнително, согласно планот за продажба на опремата заменета со проектот за модернизација на радио пристапната мрежа, сегашната вредност на афектираните средства во износ од МКД 34.286 илјади беше рекласифицирана во средства наменети за продажба во Консолидираниот извештај за финансиската состојба на 31 декември 2012 година. Во 2013 година Групацијата призна оштетување на овие средства во износ од МКД 13.355 илјади денари врз основа на најдобрата пазарна понуда која беше добиена, прикажано во Амортизација, што резултираше во сегашна вредност од МКД 20.931 илјади. Трансакцијата за продажба на овие средства беше завршена во ноември 2013 година.

Во декември 2013 година Одборот на директори на Друштвото донесе одлука за продажба на PSTN центри согласно завршувањето на „Проектот за целосна IP трансформација“ со кој Друштвото изврши миграција на услугите од PSTN во IP базирани услуги (види белешка 4.1). Сегашната вредност на овие средства во износ од МКД 10.441 илјади беше рекласифицирана во средства наменети за продажба во Консолидираниот извештај за финансиската состојба на 31 декември 2013 година.

Дополнително, во текот на 2013 година, Групацијата донесе одлука за продажба на одреден број останати средства. Сегашната вредност на засегнатите средства беше рекласифицирана во средства наменети за продажба во Консолидираниот извештај за финансиската состојба. На 31 декември 2013 година салдото на средствата наменети за продажба вклучува и возила со сегашна вредност од МКД 7.847 илјади, опрема за чување на податоци со сегашна вредност од МКД 1.968 илјади, за која Групацијата призна оштетување во износ од МКД 14.429 илјади, врз основа на добиената пазарна понуда, признаена во Амортизација, и згради со сегашна вредност од МКД 1.291 илјади.

Во согласност со МСФИ 5, средствата презентирани како средства наменети за продажба на датумот на билансот на состојба се прикажани по пониската од сегашната вредност или објективната вредност намалена за трошоците за продажба. Објективната вредност намалена за трошоците за продажба, е еднократна објективна вредност, која се мери користејќи информации достапни на пазарот, и ја претставува пазарната цената одредена од неповрзани трети страни, и затоа е во рамките на Ниво 2 во хиерархијата на објективна вредност.

11. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Во илјади денари	Земјиште	Згради	Телекому- никациска опрема	Останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
На 1 јануари 2012	7.343	3.440.406	29.379.264	4.177.401	616.204	37.620.618
Зголемувања	702	2.096.733	1.090.913	388.443	1.482.215	5.059.006
Пренос од инвестиции во тек (види белешка 12)	-	222.844	481.012	38.722	(1.105.930)	(363.352)
Трансфер меѓу категории на средства (види белешка 12)	(4)	(37.031)	18.083	(1.635)	341	(20.246)
Намалувања	(12)	(6.859)	(2.412.103)	(230.831)	-	(2.649.805)
Пренос во средства наменети за продажба	-	(11.510)	(1.418.545)	(55.438)	-	(1.485.493)
На 31 декември 2012	<u>8.029</u>	<u>5.704.583</u>	<u>27.138.624</u>	<u>4.316.662</u>	<u>992.830</u>	<u>38.160.728</u>
Амортизација						
На 1 јануари 2012	-	1.578.543	20.339.866	2.778.078	-	24.696.487
Амортизација за годината	-	105.589	2.091.634	457.666	-	2.654.889
Намалувања	-	(6.859)	(2.411.875)	(215.753)	-	(2.634.487)
Пренос во средства наменети за продажба	-	(10.262)	(1.384.259)	(49.644)	-	(1.444.165)
Трансфер меѓу категории на средства (види белешка 12)	-	69.148	176.527	(151.954)	-	93.721
На 31 декември 2012	<u>-</u>	<u>1.736.159</u>	<u>18.811.893</u>	<u>2.818.393</u>	<u>-</u>	<u>23.366.445</u>
Сегашна вредност						
На 1 јануари 2012	7.343	1.861.863	9.039.398	1.399.323	616.204	12.924.131
На 31 декември 2012	<u>8.029</u>	<u>3.968.424</u>	<u>8.326.731</u>	<u>1.498.269</u>	<u>992.830</u>	<u>14.794.283</u>

Во илјади денари	Земјиште	Згради	Телекому- никациска опрема	Останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
На 1 јануари 2013	8.029	5.704.583	27.138.624	4.316.662	992.830	38.160.728
Зголемувања	85	15.739	854.492	180.474	1.282.462	2.333.252
Пренос од инвестиции во тек (види белешка 12)	-	2.528	334.125	60.228	(600.569)	(203.688)
Намалувања	-	(36.258)	(789.480)	(341.175)	-	(1.166.913)
Пренос во средства наменети за продажба	-	(3.624)	(5.411.468)	(244.539)	-	(5.659.631)
На 31 декември 2013	<u>8.114</u>	<u>5.682.968</u>	<u>22.126.293</u>	<u>3.971.650</u>	<u>1.674.723</u>	<u>33.463.748</u>
Амортизација						
На 1 јануари 2013	-	1.736.159	18.811.893	2.818.393	-	23.366.445
Амортизација за годината	-	155.445	1.631.419	474.003	-	2.260.867
Намалувања	-	(36.034)	(789.479)	(319.182)	-	(1.144.695)
Пренос во средства наменети за продажба	-	(2.332)	(5.401.027)	(205.871)	-	(5.609.230)
Трансфер меѓу категории на средства (види белешка 12)	-	-	3.754	(3.754)	-	-
На 31 декември 2013	<u>-</u>	<u>1.853.238</u>	<u>14.256.560</u>	<u>2.763.589</u>	<u>-</u>	<u>18.873.387</u>
Сегашна вредност						
На 1 јануари 2013	8.029	3.968.424	8.326.731	1.498.269	992.830	14.794.283
На 31 декември 2013	<u>8.114</u>	<u>3.829.730</u>	<u>7.869.733</u>	<u>1.208.061</u>	<u>1.674.723</u>	<u>14.590.361</u>

Во 2011 година Групаацијата потпиша договор да размени четири нејзини административни згради и паричен надомест во замена за една нова зграда во 2012 година. Друштвото ќе ја плати разликата помеѓу набавната цена на новата зграда и продажната цена на постојните згради на шест еднакви годишни рати почнувајќи од моментот кога целата трансакција е завршена. Трансакцијата беше евидентирана според МСС 16 како трансакција на размена со комерцијална суштина бидејќи конфигурацијата (ризик, време и износ) на паричните текови на применото средство се разликува од конфигурацијата на паричните текови на пренесеното средство; износот на платените парични средства покажува дека објективните вредности на разменетите згради се различни и разменетите средства се користат во редовното работење и не се неактивни. Имајќи во предвид дека плаќањето на обврската е одложено над вообичаените кредитни услови, обврската беше дисконтирана до нејзината сегашна вредност (види белешка 13). Сепак, бидејќи може да се смета дека објективната вредност на новата зграда може поточно и попрецизно да се утврди отколку објективната вредност на старите згради, ефектот на дисконтирањето беше прикажано како влијание на објективната вредност на старите средства и беше признаено како капитална добивка од продажба на недвижности, постројки и опрема во добивката или загубата за годината (види белешка 19), што произлегува од видливи пазарни

податоци за објективната вредност на старите згради. Во 2012 година Групаацијата ја заврши трансакцијата за купување и продажба на згради со размена што резултираше во признавање на стекнатата зграда во недвижности, постројки и опрема по објективна вредност во износ од МКД 2.294.230 илјади (види белешка 10). Продажната цена на четирите стари згради беше МКД 1.300.791 илјади и вредноста на размена на овие згради не резултираше и нема да резултира во прилив на парични средства. Во 2013 година, Групаацијата капитализираше МКД 226.203 илјади поврзани со добивање на целосна документација за базните станици во согласност со применливите закони во Република Македонија (види белешка 2.7).

Ревизијата на корисниот век и остаточната вредност на недвижностите, постројките и опремата, направена во текот на 2013 година, влијаеше врз корисниот век на неколку типови на средства, главно хардвер, мрежна опрема и дигитални центри. Промената на корисниот век на засегнатите средства беше направена поради технолошките промени и деловните планови на членките на Групаацијата.

Ревизијата резултира со следната промена на првичниот тренд на амортизација во тековната и во годините што следат.

Во илјади денари	2013	2014	2015	2016	После 2016
Зголемување/(намалување) на амортизацијата	(18.733)	(44.992)	(7.178)	66.695	4.208
	(18.733)	(44.992)	(7.178)	66.695	4.208

12. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Во илјади денари	Софтвер и лиценци	Концесија, 2G и 3G лиценци	Останато	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2012	7.210.393	891.406	32.155	8.133.954
Зголемувања	171.368	-	-	171.368
Пренос од инвестиции во тек (види белешка 11)	363.352	-	-	363.352
Намалувања	(1.653.782)	-	-	(1.653.782)
Трансфер меѓу категории на средства (види белешка 11)	20.246	-	-	20.246
На 31 декември 2012	6.111.577	891.406	32.155	7.035.138
Амортизација				
На 1 јануари 2012	5.296.983	286.813	31.019	5.614.815
Амортизација за годината	1.011.975	85.492	1.136	1.098.603
Намалувања	(1.653.782)	-	-	(1.653.782)
Трансфер меѓу категории на средства (види белешка 11)	(93.721)	-	-	(93.721)
На 31 декември 2012	4.561.455	372.305	32.155	4.965.915
Сегашна вредност				
На 1 јануари 2012	1.913.410	604.593	1.136	2.519.139
На 31 декември 2012	1.550.122	519.101	-	2.069.223

Во илјади денари	Софтвер и лиценци	Концесија, 2G 3G и 4G лиценци	Останато	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2013	6.111.577	891.406	32.155	7.035.138
Зголемувања	184.629	634.011	-	818.640
Пренос од инвестиции во тек (види белешка 11)	203.688	-	-	203.688
Намалувања	(1.554.799)	-	(32.155)	(1.586.954)
Пренос во средства наменети за продажба	(58.879)	-	-	(58.879)
На 31 декември 2013	4.886.216	1.525.417	-	6.411.633
Амортизација				
На 1 јануари 2013	4.561.455	372.305	32.155	4.965.915
Амортизација за годината	641.312	88.136	-	729.448
Намалувања	(1.554.799)	-	(32.155)	(1.586.954)
Пренос во средства наменети за продажба	(54.324)	-	-	(54.324)
На 31 декември 2013	3.593.644	460.441	-	4.054.085
Сегашна вредност				
На 1 јануари 2013	1.550.122	519.101	-	2.069.223
На 31 декември 2013	1.292.572	1.064.976	-	2.357.548

Во 2013 година Групацијата се стекна со 4G LTE лиценца за радиофреквенција за еднократен надоместок од МКД 634.011 илјади. Валидноста на лиценцата е 20 години, до 1 декември 2033 година, со можност за продолжување за 20 години во согласност со ЗЕК (види белешка 1.1). Комерцијалниот почеток на користење на лиценцата беше во декември 2013 година.

Ревизијата на корисниот век на нематеријалните средства во текот на 2013 година влијаеше на голем број средства, но главно на софтверот. Промената на корисниот век на засегнатите средства беше направена поради технолошките промени и деловните планови на членките на Групацијата.

Ревизијата резултира со следната промена на првичниот тренд на амортизација во тековната и во годините што следат.

Во илјади денари	2013	2014	2015	2016	После 2016
Зголемување/(намалување) на амортизацијата	(47.120)	(41.245)	11.136	50.414	26.815
	<u>(47.120)</u>	<u>(41.245)</u>	<u>11.136</u>	<u>50.414</u>	<u>26.815</u>

13. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИТЕ И ОСТАНТИ ОБВРСКИ

Во илјади денари	2013	2012
Обврски кон добавувачите		
- Домашни	558.668	731.161
- Странски	246.009	330.631
Обврски кон поврзани страни	257.465	230.402
Останати финансиски обврски	<u>764.764</u>	<u>974.284</u>
Финансиски обврски	1.826.906	2.266.478
Пресметани трошоци	1.704.548	1.395.974
Одложен приход	420.204	444.851
Примени аванси	60.157	56.562
Останато	<u>126.733</u>	<u>34.988</u>
	<u>4.138.548</u>	<u>4.198.853</u>
Намалено за нетековен дел:		
Одложен приход	(63.993)	(77.836)
Останати финансиски обврски	<u>(502.874)</u>	<u>(648.845)</u>
Тековен дел	<u>3.571.681</u>	<u>3.472.172</u>

Обврските кон поврзани страни претставуваат обврски кон Групацијата Маџар Телеком и Групацијата Дојче Телеком (види белешка 27).

Нетековните одложени приходи имаат период на доспевање до 10 години од датумот на Консолидираниот извештај за финансиска состојба.

Во категоријата Останати финансиски обврски, МКД 690.184 илјади (2012: МКД 835.887 илјади) претставува сегашна вредност на долгорочни

обврски поврзани со трансакцијата за купување и продажба на згради со размена (види белешка 10, 11 и 19). Овие обврски првично се признаваат по објективна вредност и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата. Амортизирањето на дисконтот се признава како расходи за камати во добивката и загубата (види белешка 20). Сегашната вредност на овие обврски е приближна на нивната објективна вредност бидејќи поврзаните парични текови се дисконтираат со каматна стапка од 6% годишно, којашто е видлива на пазарот за слични долгорочни финансиски обврски. Со оглед на тоа дека објективната вредност на новостекнатата зграда е поточно и попрецизно утврдена во споредба со објективната вредност на продадените згради ефектот на дисконтирањето влијае на објективната вредност на старите средства и е прикажано како дел од нето добивката во Останати оперативни приходи во 2012 година во износ од МКД 153.854 илјади.

Сегашната вредност на тековните обврски се деноминирани по валути како што следи:

Во илјади денари	2013	2012
МКД	2.519.642	1.988.223
ЕУР	981.691	1.399.098
УСД	63.426	76.303
Останато	<u>6.922</u>	<u>8.548</u>
	<u>3.571.681</u>	<u>3.472.172</u>

14. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ОСТАНАТИ ОБВРСКИ И ПЛАЌАЊА

Во илјади денари	Правни спорови	Останати	Вкупно
1 јануари 2012	430.223	71.709	501.932
Зголемувања	91.150	25.511	116.661
Ослободувања	(217.239)	(5.461)	(222.700)
Искористено во периодот	(108.343)	(50.200)	(158.543)
31 декември 2012	195.791	41.559	237.350

Во илјади денари	Правни спорови	Останати	Вкупно
1 јануари 2013	195.791	41.559	237.350
Зголемувања	8.018	38.589	46.607
Ослободувања	(27.804)	(7.302)	(35.106)
Искористено во периодот	(60.505)	(13.394)	(73.899)
31 декември 2013	115.500	59.452	174.952

Анализа на вкупните резервирања:

Во илјади денари	2013	2012
Нетековни (правни спорови и останати)	57.068	113.821
Тековни	117.884	123.529
	174.952	237.350

Резервирањата за правни спорови се однесуваат за одредени правни и регулативни спорови покренати против Групацијата.

Постојат одреден број судски спорови за кои е направено резервирање, а кои на индивидуална основа не се материјални и не се обелоденети.

Раководството направи резервирање за обврската согласно своите најдобри оценки но не ги обелоденува информациите барани од параграф 85 од МСС 37 бидејќи раководството верува дека тоа ќе предизвика сериозни штетни влијанија за исходот на овој спор. Раководството не очекува дека резултатот од овие правни предмети ќе резултира во загуба значително поголема од износот наведен на 31 декември 2013 година. Останати вклучува резервирања направени за законската или договорна обврска на Групацијата да исплати определен износ на вработените на датумот на пензионирање (види белешка 2.15.1) и резервирања за Variable II програмите за стимулација (види белешка 28). Резервирањето е признато спрема Трошоци за вработените во Добивката или загубата. Покрај тоа,

како резултат на наодите од Истрагата, идентификуваното влијание е признаено во Резервирања за останати обврски и плаќања во вредност од МКД 36.019 илјади на 31 Декември 2011 година, кои беа искористени во 2012 година (види белешка 1.2.).

15. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Акционерскиот капитал се состои од следното:

Во илјади денари	2013	2012
Обични акции	9.583.878	9.583.878
Златна акција	10	10
	9.583.888	9.583.888

Акционерскиот капитал се состои од една златна акција со номинална вредност од МКД 9.733 и 95.838.780 обични акции со номинална вредност од МКД 100 по акција.

Златната акција со номинална вредност од МКД 9.733 е во сопственост на Владата на Република Македонија. Согласно член 16 од Статутот на Друштвото сопственикот на златна акција има дополнителни права со кои се немаат стекнато сопствениците на обични акции. Имено, ниту едно решение или одлука на Собранието на акционерите поврзана со: создавање, распределба или издавање на акционерски капитал; здружување, спојување, одделување, консолидирање, трансформирање, реконструкција, престанок или ликвидација на Друштвото; менување на основните деловни активности на Друштвото; отуѓување или напуштање на основните деловни активности или на значајните средства на Друштвото; дополнување на Статутот на Друштвото на таков начин што се менуваат или поништуваат правата коишто произлегуваат од златната акција; или промена на називот на Друштвото; нема да биде полноважна доколку имателот на златната акција гласа против соодветното решение. Правата кои ги има имателот на златната акција се детално наведени во Статутот на Друштвото.

На 31 декември 2013 и 2012 година, обичните акции на Друштвото се во сопственост на:

Во илјади денари	2013	%	2012	%
АД Каменимост Комуникации	4.887.778	51,00	4.887.778	51,00
Влада на Република Македонија	3.336.497	34,81	3.336.497	34,81
Друштвото (сопствени акции)	958.388	10,00	958.388	10,00
International Finance Corporation (IFC)	171.122	1,79	179.698	1,88
Останати малцински акционери	230.103	2,40	221.527	2,31
	<u>9.583.888</u>	<u>100,00</u>	<u>9.583.888</u>	<u>100,00</u>

15.1. Сопствени акции

Друштвото купи 9.583.878 од сопствените акции, што претставува 10% од неговите акции, преку Македонската берза за хартии од вредност во јуни 2006 година. Вкупната сума платена за откуп на овие акции, без данок, изнесува МКД 3.843.505 илјади. Акциите се прикажани како откупени сопствени акции.

Како резултат на наодите на Истрагата, еден консултантски договор, за кој исплатите биле погрешно капитализирани како дел од Сопствени акции во 2006 година, ретроспективно е депризиран од Сопствени акции (види белешка 1.2.).

Износот на сопствени акции од МКД 3.738.358 илјади, (после повторно прикажување), го намалува акционерскиот капитал на Друштвото.

Друштвото има право дополнително повторно да ги издаде овие акции. Сите акции издадени од Друштвото се целосно платени.

15.2. Останати резерви

Со измените на Законот за трговски друштва во сила од 1 јануари 2013 година членките на Групацијата се обврзани да издвојуваат 5 проценти од нето добивката за годината како законска резерва се додека резервите не достигнат износ кој е еднаков на една десеттина од основната главнина.

Бидејќи членките на Групацијата имаат достигнато една петтина од основната главнина во законските резерви во минатите години, во 2013 година, износот над една десеттина од основната главнина во износ од МКД 1.237.534 илјади се префрли од законски резерви во задржана добивка.

16. ПРИХОДИ

Во илјади денари	2013	2012
Приходи од фиксна телефонија		
Говорна услуга – малопродажна	1.823.226	2.277.680
Говорна услуга – големопродажна	894.529	969.275
Интернет	1.178.407	1.205.191
ТВ	446.367	324.609
Пренос на податоци	392.163	442.220
Опрема	363.366	318.209
Приходи од интегрирани решенија и ИТ	80.924	92.106
Останати приходи од фиксна телефонија	124.319	144.555
Вкупно приходи од фиксна телефонија	<u>5.303.301</u>	<u>5.773.845</u>
Приходи од мобилна телефонија		
Говорна услуга – малопродажна	3.522.309	4.312.346
Говорна услуга – големопродажна	1.830.661	2.015.566
Пренос на податоци	694.728	809.426
Опрема	509.839	359.888
Интернет	389.037	266.595
Услуги со посебна цена на чинење	83.914	75.364
Приходи од гости	72.507	93.222
Останати приходи од мобилна телефонија	137.432	149.609
Вкупно приходи од мобилна телефонија	<u>7.240.427</u>	<u>8.082.016</u>
	<u>12.543.728</u>	<u>13.855.861</u>

Со цел да се одржи конзистентноста со презентацијата во тековната година, каматата од продажба на рати во износ од МКД 40.989 илјади која во 2012 година беше презентирана во Приходи од камати е исклучена од категоријата Приходи од финансирање во овие финансиски извештаи и е рекласифицирана во Останати приходи (види белешка 21). Рекласификацијата нема влијание врз капиталот или нето-добивката.

17. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

Во илјади денари	2013	2012
Плати	890.618	976.310
Придонеси на плати	319.075	330.316
Бонуси	199.914	231.855
Останати трошоци за вработените	546.097	173.579
Капитализирани трошоци за вработените	(124.799)	(162.455)
	<u>1.830.905</u>	<u>1.549.605</u>

Останати трошоци за вработените главно вклучуваат користи поради прекин на вработувањето за 234 вработени кои ја напуштиле Групацијата во 2013 година (2012: 43 вработени), додатокот за одмор и други користи.

Во Бонуси исто така се вклучени трошоците за среднорочниот план за стимулација на Маџар Телеком АД (“МТИР”) и Variable II програмите (види белешка 28).

18. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во илјади денари	2013	2012
Набавна вредност на продадени стоки	1.554.877	1.404.611
Услуги	726.549	792.577
Материјали и одржување	312.861	339.201
Маркетинг и донации	306.426	404.295
Енергија	289.964	326.742
Такси давачки и локални даноци	265.248	305.785
Подизведувачи	256.702	276.934
Трошоци за тантиеми за програмски содржини за IPTV	238.217	158.147
Закупнини	123.674	134.241
Данок на непризнаени трошоци	87.262	34.034
Консултантски услуги	77.968	106.166
Исправка на вредноста на побарувања од купувачи и останати побарувања	59.236	64.560
Осигурување	17.404	18.231
Намалување на вредноста на залихи	11.764	14.347
Исправка на вредноста на залихите до нето продажна вредност	1.028	-
Останато	26.763	21.581
	<u>4.355.943</u>	<u>4.401.452</u>

Услугите главно вклучуваат трошоци за агенциски провизии, трошоци за услуги за обезбедување содржини, поштенски услуги, трошоци за обезбедување, трошоци за чистење и комунални услуги.

19. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

Во илјади денари	2013	2012
Нето добивка од продажба на недвижности, постојки и опрема	14.536	839.731
Останато	106.465	263.544
	<u>121.001</u>	<u>1.103.275</u>

Во 2012 година Групацјата ја заврши трансакцијата за купување и продажба на згради со размена која резултираше во добивка од продажбата на своите четири административни згради во износ од МКД 828.481 илјади (види белешка 10).

Во 2013 година Останато главно вклучува надомест од Т-Системс Интернационал за придонесот на членките на Групацјата во дизајнот и останати активности за проектот „Нова генерација на систем за управување на односи со корисници на Дојче Телеком Групацја“ („NG CRM“), поврзан со раскинувањето на Договорот за проектни услуги поради промени во моделот на управување со кои се презема целосна одговорност за проектот на локално ниво. Останато во 2012 година главно вклучува нето приход од ослободување на резервациите.

20. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

Во илјади денари	2013	2012
Расходи од камати	59.486	63.974
Банкарски услуги и останати провизии	16.805	28.095
Промена на финансиските средства по објективна вредност преку добивката или загубата	7.073	3.254
Нето негативни курсни разлики	659	3.510
	<u>84.023</u>	<u>98.833</u>

Расходи од камата во износ од МКД 49.586 илјади (2012: МКД 13.068 илјади) претставува трошок од амортизирањето на дисконтот поврзан со сегашната вредност на долгорочните обврски од трансакцијата за купување и продажба на згради со размена, првично признаени по објективна вредност и последователно мерени според амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата (види белешка 10 и 11).

21. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

Во илјади денари	2013	2012
Приходи од камати	87.029	169.536
Приходи од дивиденди	1.640	3.285
	<u>88.669</u>	<u>172.821</u>

Приходи од дивиденди произлегуваат од финансиски средства по објективна вредност во добивката или загубата. Приходите од камати произлегуваат од финансиски средства класификувани како заеми и побарувања.

Со цел да се одржи конзистентноста со презентацијата во тековната година, каматата од продажба на рати во износ од МКД 40.989 илјади која во 2012 година беше презентирана во Приходи од камати е исклучена од категоријата Приходи од финансирање во овие финансиски извештаи и е рекласифицирана во Приходи (види белешка 16). Рекласификацијата нема влијание врз капиталот или нето-добивката.

22. ДИВИДЕНДИ

Собранието на акционери на Друштвото на нивниот состанок одржан на 29 март 2013 година ја усвои одлуката за исплата на дивиденда за 2012 година. Одлуката за исплата на дивидендата за 2012 година е во вредност од МКД 5.646.607 илјади од нето добивката за 2012 година. Дивидендата беше исплатена во април 2013 година. До датумот на објавување на овие консолидирани финансиски извештаи не се објавени дивиденди за 2013 година.

23. ИЗВЕСТУВАЧКИ СЕГМЕНТИ И ИНФОРМАЦИИ

23.1. Известувачки сегменти

Известувачките сегменти на Групацјата се: фиксен сегмент и мобилен сегмент.

Фиксниот сегмент обезбедува локални, национални и меѓународни телефонски услуги, VoIP услуги, услуги за изнајмување на линии, интернет и телевизија под брендот Т-Хоум.

Мобилен сегмент обезбедува мобилни телефонски услуги по брендот Т-Мобиле.

23.2. Информации кои редовно се доставувани до главниот извршен носител на одлуки

Следните табели ги прикажуваат информациите за известувачките сегменти кои редовно се доставуваат до главниот оперативен носител на одлуки на Друштвото, усогласени со соодветните Групни бројки. Информациите кои редовно се обезбедуваат за МКГ, вклучуваат неколку мерења на добивката кои се земаат во предвид при оценување на работењето и алоцирање на ресурсите, вклучувајќи ја EBITDA (добивка пред камата, данок од добивка и амортизација) корегирани за влијанието на одредени ставки кои се земаат во предвид како „специјално влијание“. Овие ставки се менуваат од година во година, по својата природа и големина. Раководството верува дека EBITDA е мерка на сегментот која е најконзистентна со принципите на мерење кои се користени во мерењето на соодветните износи во овие финансиски извештаи.

Приходи

Во илјади денари	2013	2012
Вкупно приходи од фиксниот сегмент	5.899.794	6.479.310
Намалено за: Приходи на фиксниот сегмент од останати сегменти	(596.493)	(705.465)
Приходи на фиксниот сегмент од надворешни корисници	5.303.301	5.773.845
Вкупно приходи од мобилниот сегмент	8.238.930	9.193.381
Намалено за: Приходи на мобилниот сегмент од останати сегменти	(998.503)	(1.111.365)
Приходи на мобилниот сегмент од надворешни корисници	7.240.427	8.082.016
Вкупно приходи на Групацјата	12.543.728	13.855.861

Ниту еден од надворешните корисници на Групацјата не претставува значаен извор на приходи.

Во 2013 година, раководството на Групацјата одлучи приходите од терминирање на мобилен сообраќај од ДТ во износ од МКД 800.495 илјади (2012: МКД 920.794 илјади) коишто потекнуваат од Друштвото, да ги презентира како приходи од мобилен сегмент, следејќи ја суштината на трансакциите. Овие приходи се управуваат и се дел од приходите од мобилен сегмент во овие консолидирани финансиски извештаи.

Резултати по известувачки сегменти (EBITDA).

Резултати по известувачки сегменти (EBITDA).

Во илјади денари	2013	2012
Фиксен сегмент	2.237.633	3.927.850
Мобилен сегмент	2.756.065	3.490.861
Вкупна EBITDA на Групацјата	4.993.698	7.418.711
Амортизација на Групацјата	3.007.966	3.753.492
Вкупна оперативна добивка на Групацјата	1.985.732	3.665.219
Приходи од финансирање – нето	4.646	114.977
Добивка пред оданочување на Групацјата	1.990.378	3.780.196

Капитални издатоци (CAPEX) за Недвижности, постројки и опрема и Нематеријални средства

Во илјади денари	2013	2012
Фиксен сегмент	1.803.127	4.112.856
Мобилен сегмент	1.348.765	1.117.517
Вкупно капитални издатоци за Недвижности, постројки и опрема и Нематеријални средства на Групацјата	3.151.892	5.230.373

Износите обелоденети како „Капитални издатоци за Недвижности, постројки и опрема и Нематеријални средства“ се соодветни со линијата „Инвестиции“ обелоденета во белешка 11 и 12.

24. НАЕМИ И ОСТАНАТИ ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

24.1. Превземени обврски од оперативен наем - каде што Групацјата е наемател:

Превземените обврски од оперативен наем - каде што Групацјата е наемател главно се однесуваат на наем на деловни објекти, локации за базни телекомуникациски станици и останати телекомуникациски уреди.

Идните вкупни минимални плаќања за наем по основ на нераскинливи оперативни договори за наем се како што следи:

Во илјади денари	2013	2012
Под 1 година	117.828	116.538
Помеѓу 1 и 5 години	291.629	251.442
Над 5 години	49.234	68.680
	458.691	436.660

24.2. Превземени обврски од оперативен наем - каде Групацјата е наемодавател:

Превземените обврски од оперативен наем - каде Групацјата е наемодавател главно се однесуваат на наем на земјиште и базни станици.

Идните вкупни минимални побарувања за наем по основ на нераскинливи оперативни договори за наем се како што следи:

Во илјади денари	2013	2012
Под 1 година	26.839	24.215
Помеѓу 1 и 5 години	94.420	95.834
Над 5 години	16.925	30.664
	138.184	150.713

24.3. Превземени обврски од капитални инвестиции

Вкупниот износ на превземени обврски од капитални инвестиции на 31 декември 2013 година изнесува МКД 551.021 илјади (2012: МКД 429.598 илјади). Износот на договорени капитални инвестиции на 31 декември 2013 година главно се однесува на телекомуникациска опрема.

25. ДОПОЛНИТЕЛНИ ОБЕЛОДЕНУВАЊА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА

Г Групацјата ги класифицира мерењата по објективна вредност користејќи хиерархија на објективна вредност која ја одредува релеванноста на информациите коишто се користат во формирањето на објективната вредност. Во хиерархијата на објективна вредност постојат следните нивоа:

а) котирани цени (неприлагодени) на активните пазари за идентични средства (Ниво 1);
б) останати информации за средствата освен котирани цени вклучени во Ниво 1 коишто се достапни од извори надвор од Групацјата, директно или индиректно (Ниво 2); и

в) информации за средства коишто не базираат на податоци од надворешни пазари (Ниво 3).

25.1. Финансиски средства - Сегашна вредност и објективни вредности

Табелата подолу ја прикажува поделбата на финансиските средства на 31 декември 2012.

Средства Во илјади денари	Финансиски средства				
	Заеми и побарувања	Расположливи за продажба (Ниво 2)	Објективна вредност во добивката или загубата (Ниво 1)	Сегашна вредност	Објективна вредност
Парични средства и еквиваленти на паричните средства	425.234	-	-	425.234	425.234
Депозити во банки	6.369.058	-	-	6.369.058	6.369.058
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.968.736	-	-	2.968.736	2.968.736
Останати финансиски средства	-	612	-	612	612
Финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата	-	-	50.828	50.828	50.828

Хиерархиското ниво на објективната вредност во рамките на објективното мерење на вредноста е категоризирано во целост и утврдено врз основа на најниското ниво на информации кои што се релевантни за објективното мерење на вредностите во целост. Релевантноста на информациите е оценувана во однос објективното мерење на вредноста во целост. Објективните вредности во Ниво 2 и Ниво 3 во хиерархијата на објективна вредност, се проценети со користење на техниката на вреднување на дисконтирани парични текови. Објективната вредност на инструментите со променлива стапка кои не се котирани на активен пазар е проценето дека се еднакви на нивната сегашна вредност. Објективната вредност на инструментите со фиксна каматна стапка кои не се котирани е проценета врз основа на проценетите идни парични текови кои се дисконтирани користејќи ги тековните каматни стапки на нови инструменти со сличен кредитен ризик и преостанат рок на доспевање.

Финансиски средства кои се водат по амортизирана вредност

Објективната вредност на инструментите со променлива стапка е вообичаено нивната сегашна вредност. Проценетата објективна вредност на инструментите со фиксна каматна стапка е базирана на очекуваните идните парични текови, кои се дисконтирани користејќи ги тековните каматни стапки на нови инструменти со сличен кредитен ризик и преостанат рок на доспевање.

Финансиски обврски кои се водат по амортизирана вредност

Објективната вредност на финансиските обврски беше одредена со користење на техники на вреднување. Проценетата објективна вредност на инструментите со фиксна каматна стапка и наведен рок на доспевање е базирана на очекуваните идните парични текови, кои се дисконтирани користејќи ги тековните каматни стапки на нови инструменти со сличен кредитен ризик и преостанат рок на доспевање.

Не постои трансфер на финансиските средства помеѓу Ниво 1 и Ниво 2. Заемите и побарувањата и финансиските обврски се мерат по амортизирана набавна вредност, но исто така е дадена и информација за нивната објективна вредност. Објективната вредност на овие средства и обврски е определена користејќи информации за Ниво 3. Не постојат средства и обврски кои се водат по објективна вредност за кои објективната вредност беше утврдена користејќи информации за Ниво 3.

Табелата подолу ја прикажува поделбата на финансиските средства на 31 декември 2013.

Средства Во илјади денари	Финансиски средства				
	Заеми и побарувања	Расположливи за продажба (Ниво 2)	Објективна вредност во добивката или загубата (Ниво1)	Сегашна вредност	Објективна вредност
Парични средства и еквиваленти на паричните средства	1.403.644	-	-	1.403.644	1.403.644
Депозити во банки	1.565.249	-	-	1.565.249	1.565.249
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.917.089	-	-	2.917.089	2.917.089
Останати финансиски средства		612	-	612	612
Финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата		-	43.762	43.762	43.762

Заемите и побарувањата се мерат по амортизирана вредност, додека средства коишто се расположливи за продажба и коишто се чуваат за тргување се мерат по објективна вредност.

Паричните средства и еквиваленти на паричните средства, депозити во банки, побарувањата од купувачите и останатите тековни финансиски средства главно имаат краток рок на доспевање. Од овие причини нивната сегашна вредност на крајот на периодот на известување е приближна на нивната објективна вредност.

Финансиските средства расположливи за продажба претставуваат акции вреднувани по објективна вредност.

Финансиските средства кои се прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата вклучуваат вложувања во сопственички инструменти во вредност од МКД 43.762 илјади (2012: МКД 50.828 илјади) кои се пресметани врз основа на нивната пазарна вредност на Македонската берза на хартии од вредност. Промените на пазарните цени на другите финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата се евидентирани во приходи од финансирање во добивката или загубата (види белешка 20 и 21). Набавната вредност на овие капитални инвестиции изнесува МКД 31.786 илјади (2012: МКД 31.786 илјади).

25.2. Останати обелоденувања во врска со финансиските инструменти

Не постојат финансиски средства или обврски, кои се рекласификувани во друга категорија на финансиски инструменти.

Не постојат финансиски средства кои се трансферирани на начин, на кој дел или сите финансиски средства не се квалификуваат за депризнавање.

26. НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ

Групацијата има неизвесни обврски во однос на правни и регулаторни барања кои произлегуваат во редовното работење. Најголем дел од

неизвесните обврски се однесуваат на 36 барања за поведување на прекршочни постапки од регулаторни тела за наводно прекршување на одредени рокови за донесување на одлука по барање на претплатник и во врска со наводна злоупотреба на доминантна позиција на пазарот.

Максималната можна казна за секој поединечен случај е 4% во 33 случаи, 7% во 1 случај и 10% во 2 случаи од годишниот приход од претходната година, во согласност со локалното законодавство. Раководството верува, врз основа на правен совет, дека не е веројатно дека значителни обврски ќе произлезат од овие спорови поради неоснованост за поведување на овие прекршочни постапки. Раководството на Групацијата не предвидува дека ќе дојде до појава на материјални обврски од неизвесните обврски освен оние коишто се резервирани (види белешка 14).

27. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Сите трансакции со поврзаните страни произлегуваат од тековното работење и нивната вредност материјално не се разликува од условите кои би преовладувале во пазарни услови.

Владата на Република Македонија има 34,81% сопственост во Друштвото (види белешка 15). Освен плаќањето на даноци, надоместоци кон регулаторни тела во согласност со локалното законодавство и дивиденда (види белешка 22), во 2013 и 2012 година Групацијата немаше трансакции со Владата на Република Македонија или со кое било друштво што е контролирано или е под значително влијание на Владата на Република Македонија, надвор од редовните деловни активности на Групацијата.

Трансакциите со поврзани страни главно се состојат од обезбедување и добивање на телекомуникациски услуги. Износите на побарувањата и обврските се прикажани во соодветните белешки (види белешка 7 и 13).

Приходите и трошоците со поврзаните страни на Друштвото се следните:

Во илјади денари	2013		2012	
	Приходи	Трошоци	Приходи	Трошоци
Доминантен сопственик Magyar Telekom Plc	501	39.375	5.767	46.456
Подружници на доминантниот сопственик				
IQSYS Magyar Telekom	-	-	-	2.770
T-Systems Magyarország Zrt.	23.079	11	-	923
Telemakedonija AD	40	-	181	-
Crnogorski Telekom	497	1.046	543	2.361
Novatel	7.186	3.978	2.289	-
Основно матично друштво Deutsche Telekom AG	1.287.298	194.252	1.447.652	249.748
Подружници на основното матично друштво				
Hrvatski Telekom	2.104	5.854	2.834	39.227
Slovak Telekom	109	180	240	352
Polska Telefonia Cyfrowa	241	348	342	486
T-Mobile Czech Republic	262	539	369	746
T-Mobile Austria	1.764	2.734	3.786	5.857
Everything Everywhere Limited	3.272	982	173	1.387
T-Mobile USA	875	1.627	4	1.233
T-Systems	4.552	14.003	11.138	14.038
T-Mobile Netherlands BV	626	421	1.241	1.161
T-Mobile International UK Limited	1	569	-	616
Detecon	2	132	-	8.845
OTE Globe	22.898	22.099	22.509	30.435
Romtelekom	-	915	-	913
Cosmo Bulgaria Mobile	624	1.709	865	5.428
Albanian Mobile Communications	921	3.103	954	5.685
Cosmote Romanian Mobile Telecommunications	28	87	50	367
COSMOTE-Mobile Telecom. S.A.	2.127	4.676	3.125	11.653
Друштво контролирано од клучното раководство на Подружницата Мобико ДООЕЛ	381	287	343	161

Побарувањата и обврските со поврзаните страни на Друштвото се следните:

Во илјади денари	2013		2012	
	Побарувања	Обврски	Побарувања	Обврски
Доминантен сопственик Magyar Telekom Plc	3.885	7.131	8.526	7.084
Подружници на доминантниот сопственик				
T-Systems Magyarország Zrt.	1.058	-	-	1.845
Telemakedonija AD	6	-	6	-
Crnogorski Telekom	10.090	-	6.395	-
Novatel	3.445	1.334	389	378
Основно матично друштво Deutsche Telekom AG	196.141	212.666	247.057	172.147
Подружници на основното матично друштво				
Hrvatski Telekom	19.764	-	13.205	33
Slovak Telekom	-	127	457	4.400
Polska Telefonia Cyfrowa	541	-	9	-
T-Mobile Czech Republic	627	-	298	-
T-Mobile Austria	12.157	-	15.623	-
Everything Everywhere Limited	-	7.098	-	4.110
T-Mobile USA	-	2.968	2.217	-
T-Systems	88.926	7.254	5.094	9.636
T-Mobile Netherlands BV	-	6.687	-	6.880
T-mobile International UK Limited	-	32	-	138
Detecon	-	-	-	8.845
OTE Globe	6.862	6.408	8.842	8.800
Romtelekom	-	3.005	-	6.054
Cosmo Bulgaria Mobile	-	-	56.875	-
Albanian Mobile Communications	20.106	-	15.641	-
Cosmote Romanian Mobile Telecommunications	616	-	376	-
COSMOTE-Mobile Telecom. S.A.	90.964	-	78.937	-
Друштво контролирано од клучното раководство на Подружницата Мобико ДООЕЛ	131	2.755	105	52

28. НАДОМЕСТОЦИ НА КЛУЧНОТО РАКОВОДСТВО

Вкупниот износ на надоместоци за клучното раководство во Друштвото, вклучувајќи ги поврзаните даноци и придонеси, се прикажани подолу:

Во илјади денари	2013	2012
Краткорочни бенефиции (вклучувајќи ги поврзаните даноци)	86.746	99.244
Законски придонеси за краткорочните бенефиции	6.950	8.201
Долгорочни програми за стимулација	15.675	4.870
	<u>109.371</u>	<u>112.315</u>

Надоместоците на членовите на Одборот на директори на Друштвото изнесуваат МКД 5.373 илјади (2012: МКД 6.140 илјади) и се вклучени во Краткорочни бенефиции. Истите се вклучени во Трошоци за вработени (види белешка 18).

Долгорочни програми за стимулација претставуваат компензација за клучното раководство од страна на Друштвото како дел од среднорочниот план за стимулација (МТИР) воведен од страна на Маѓар Телеком АД, додека целите кои треба да бидат исполнети се базираат на перформансите на акциите на Маѓар Телеком АД. Вклучени лица се врвното и средното раководство на Групацијата Маѓар Телеком.

МТИР е управуван од страна на Маѓар Телеком АД, додека компензацијата на клучното раководство од Друштвото поврзана со МТИР паѓа на товар на Друштвото (за МТИР програмата која стартува 2008, 2009 и 2010) и е вклучена во Трошоци за вработените (Бонуси) спрема Останати резервирања (види белешка 15 и 18). МТИР програмата заврши во 2012 година и нема трошоци поврзани со оваа програма во текот на 2013 година.

Во текот на 2012 година, беше воведена нова долгорочна програма за стимулација базирана на променливи остварувања, наречена Variable II, како дел од глобалната алатка на Групацијата Дојче Телеком за надоместување на друштвата, која промовира среднорочно и краткорочно подобрување на вредноста на Групацијата Дојче Телеком и изедначување на интересите на раководството и акционерите.

Програмата Variable II е применлива од 1 јануари 2012 година до 31 декември 2015 година, во две преодни програми: Variable II Преодна програма I, со примена во периодот од 1 јануари 2012 година до 31 декември 2013 година и Variable II Преодна програма II, со примена во периодот од 1 јануари 2012 година до 31 декември 2014 година. Програмата Variable II за 2013 година е применлива од 1 јануари 2013 година до 31 декември 2016 година.

Програмата Variable II се мери врз база на исполнувањето на четири долгорочни параметри за исполнување со еднаква важност (прилагодена заработка по акција (EPS); прилагоден поврат на капиталот (ROCE), задоволство на корисниците и задоволство на вработените). Секој параметар одредува една четвртина од износот на наградата. Нивоата на остварување на целите се ограничени на 150% и остварување на целите над 150% не се земаат во предвид во сите четири параметри. Периодот на оценување е четири години и е базиран на просечното остварување во планираните четири години.

Учесници на програмата се членовите на клучното раководство на Друштвото, кои прифатиле учество во назначената временска рамка. Направените трошоци поврзани со Variable II програмите се прикажани во рамките на Долгорочни програми за стимулација (види белешка 15 и 18).

29. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

Нема настани после денот на изготвување на извештајот за финансиска состојба кои ќе влијаат на добивката или загубата, консолидираниот извештај за финансиска состојба или паричните текови за 2013 година.